

kakšna
usoda
na s
čaka

Openski tramvaj je ponovno iztiril

Minister Turk zaključil Drago 2012 s predavanjem o iskanju izgubljenega moralnega kapitala

Goriško povezovanje fotografskih klubov

Primorski dnevnik

TOREK, 4. SEPTEMBRA 2012

Št. 208 (20.531) leto LXVIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 € CENA V SLOVENIJI 1,20 €

Nov izziv smaragdne reke

DUŠAN UDOVIČ

Soška regata je eden tistih dogodkov na Goriškem, na katerem pred leti skoraj ni bilo mogoče manjkati. To še posebej velja za tiste, športnike, javne delavce ali tudi samo navdušence, ki so uživali ne le v spustu s kajaki in gumenjaki, pač pa morda predvsem v občutku, da se je tudi na ta svojevrsten način prebijala državna meja. Simbolni naboj regate je bil vseskozi močan in občuten. Smaragdna reka, ki ruši pregrade, povezuje in združuje, krepi prijateljstvo in sožitje med ljudmi in narodi. Sporočilo je preseglo primorski prostor in prijavljale so se tudi ekipe iz številnih občin globljega slovenskega zaledja.

Tudi zaradi tega je predznak Soške regate predvsem njena množičnost, a ravno ta je letos zašepala. Treba je razumeti, zakaj. Lahko delno krivimo zgrešene vremenske napovedi, sočasno trgatve ali evropsko ekipno tekmovanje v Solkanu, kakšen morebiten spodrsrljaj organizatorjev, kaj vemo, morda tudi gospodarsko krizo, kot piše v kroniki na goriških straneh. Vse to je po malem najbrž tudi res.

A morda gre razmisliti tudi o tem, če manifestacija po skoraj tridesetih letih ni izgubila dobršnega dela svoje privlačnosti, ker so se spremenile razmere, v katerih je cvetela. Na začetku je bila to skoraj nekakšna legalizirana politična provokacija, tako kot druge »odprte meje« drugod na Goriškem in Tržaškem. Čezmejnost pobude pa se je po padcu meje neizbežno redimenzionirala. Kako dati novega naboj regati in osvežiti to vsekakor izjemno goriško manifestacijo, je ob zasluženem priznanju za veliko opravljeno delo lahko nov izziv smaragdne reke organizatorjem.

BRUSELJ - V pričakovanju četrtkovih odločitev Evropske centralne banke

Mario Draghi zagovarja odkup državnih obveznic

Angel Merkel: »Trgi uničujejo sadove dela ljudi«

ZGODOVINA - 40-letnica odkritja obeležja NOB

V Prebenegu so zelo ponosni na svoj partizanski spomenik

DOLINA - Prebeneg v dolinski občini, majhna vas z velikim srcem in ponosom, je praznovala 40-letnico odkritja spomenika padlim partizanom (foto Kroma). Prireditev je izzvenela kot praznik vaše skupnosti,

ki je ponosna na svoj spomenik, kar velja tudi za Občino Dolina. Prefekt in vladni komisar za Furlanijo-Julijsko krajino Alessandro Giacchetti je v pozdravu naglasil, da občuduje veliko navezanost prebivalcev Prebenega

na zgodovinske vrednote odporniškega gibanja. Med Slovenci v Italiji Giacchetti ceni tudi smisel za skupnost, ki ga občuti na vseh srečanjih s slovensko manjšino.

Na 4. strani

BRUSELJ - V napetem pričakovanju četrtkovih odločitev ECB je njen predsednik Mario Draghi včeraj za zaprtimi vrati razpravjal z odborom Evropskega parlamenta. Javnih izjav ni želel dajati, nekateri poslanci pa so povedali, da je branil načrte za ponoven zagon programa za odkup državnih obveznic. Zgovorni poslanci so že bili okregani zaradi zlorabe zaupanja. Čeprav je razprava predsednika ECB z odborom Evropskega parlamenta za denarne in gospodarske zadeve običajno javna, je tokrat potekala za zaprtimi vrati. Nekateri člani odbora so povedali, da je Draghi branil načrte za ponoven zagon programa odkupovanja državnih obveznic, češ da to ne pomeni tiskanja svežega denarja.

Na 9. strani

Rimsko »spričevalo« za Tamaro Blažino

Na 2. strani

Zgonik: dan odprtih vrat Briške jame

Na 5. strani

Prvi korak za priznanje spomenika v Bazovici

Na 6. strani

Šolsko leto se je začelo v slovenskih jaslih

Na 10. strani

79-letni kupec udaril in zlasal prodajalko

Na 10. strani

Odprtje odlagališča pri Krminu v rokah dežele

Na 10. strani

FITNES • MASAŽA • SAVNA • SOLARIJ V LIPICI
TUDI ČEZ POLETJE ODPRTO VSAK DAN, TUDI SOBOTE IN NEDELJE. www.studiof.si

- TRAJNO ODSTRANJEVANJE DLAK
- POMLAJEVANJE KOŽE
- ODSTRANJEVANJE ŽILNIH NEPRAVILNOSTI
- ODSTRANJEVANJE PIGMENTNIH NEPRAVILNOSTI

ZA PREDHODNA NAROČILA IN DODATNE INFORMACIJE POKLIČITE NA TEL.: 00386 41 973 550

Salon
Ul. Petra Kozlerja 18, Sežana

BREZPLAČEN PREIZKUS STORITVE

Sant'Anna
Impresa Trasporti Funebri

TF Pogrebno podjetje
...v Trstu od leta 1908

Nudimo prevoze za tržaško občino in okolico, narodne in mednarodne prevoze ter razne storitve na pokopališčih.

Devin-Nabrežina 166 - Trst
Ul. Torrebianca 34
Ul. dell'Istria 129
Prosek 154 - Trst
Usluge na domu

SOLKAN-PEVMA - V navezi s prvenstvom

Na Soški regati prvič brez občin

POLITIKA - Tamara Blažina pod drobnogledom združenja Openpolis

Iz Rima »spričevalo« tudi za slovensko senatorko

Zastopnica DS navzoča na 96 odst. senatnih zasedanj, osebna »ocena« 107 točk

RIM - Slovenska senatorka v italijanskem parlamentu Tamara Blažina je od volitev 2008 do danes bila navzoča na 96 odstotkov sej senatne skupščine in senatnih komisij. Bila je prisotna na 5747 zasedanjih od skupnih 5996. Odsotna je bila na 207 zasedanjih, preostale odsotnosti (0,5 odst.) pa se ji štejejo kot službena potovanja. Na osnovi lestvice »produktivnosti«, ki jo sestavlja združenje Openpolis ([spletna stran www.openparlamento.it](http://www.openparlamento.it)), si je senatorka Blažina prislužila oceno 107,1, kar jo uvršča na 211. mesto razpredelnice, ki šteje 322 senatorjev. Slovenska parlamentarka je doslej volila 46-krat proti volji senatne skupine Demokratske stranke. Razne lestvice vsak teden objavlja časnik L'Espresso.

»Produktivnost« senatorjev in poslancev merijo na osnovi predloženih zakonskih predlogov, resolucij, interpelacij in navadnih senatnih vprašanj ter v luči uspešnosti le-teh. Merila za ocenjevanje v senatu in v zbornici so enaka, zelo različna pa sta okvira, v katerih delajo senatorji in poslanci. Tako da kriterijev »produktivnosti« v obeh skupščinah ne gre primerjati. Pri tem razpredelnice nikakor ne upoštevajo dela, ki ga parlamentarci opravljajo na teritoriju in v volilnih okrajih, ni pa tudi vseeno, če so parlamentarci v vladni večini ali v opoziciji.

Senatorica Blažina se npr. zelo ukvarja s problemi slovenske manjšine, kar raziskovalci Openpolisa ne upoštevajo. Najbolj »produktiven« italijanski senator je vsekakor Giampiero D'Alia (stranka

Slovenska senatorka Demokratske stranke Tamara Blažina in desno senatna skupščina

ARHIV PD

UDC), ki si je prislužil oceno 1.261. Najbolj prisoten senator je predstavnik Ljudstva svobode Cristiano De Eccher (99,9 odst. navzočnosti), najbolj odsoten pa njegov strankarski somišljenik Domenico Nania (64,1 odst.).

Saro najbolj »produktiven«

Na lestvici produktivnosti, če jo tako lahko imenujemo, je med senatorji iz naše dežele na prvem mestu Videmčan Ferruccio Saro (Ljudstvo svobode), ki so mu dali oceno 153. Saro je bil navzoč na 91,9 odst. sej, 43-krat pa je volil proti navodilom svoje stranke. Carlo Pegorer iz Demokratske stranke si je prislužil oceno 48,2, navzoč je

bil na 99 odst. sej, 91-krat je volil proti navodilom svoje senatne skupine. Tržaški senator Giulio Camber se doslej ni izkazal ravno najbolje. Prislužil si je oceno 59,8 (264 mesto na skupnih 322), v Rimu je bil navzoč na 92 odst. zasedanj, proti navodilom Ljudstva svobode je glasoval 72-krat.

Solidna Fedriga in Maran

Na lestvici »produktivnosti« zbornice se je dobro odrezal tržaški poslanec Severne lige Massimiliano Fedriga z oceno 398, ki ga uvršča na 48. mesto od skupnih 630 poslancev. Fedriga, ki je novinec v rimskem parlamentu, je bil navzoč na 99 odst. sej poslanske zbornice in poslanskih komisij.

Dobro se drži tudi goriški poslanec Demokratske stranke Alessandro Maran, ki si je prislužil oceno 228 (66. mesto od skupnih 320). Maran je bil navzoč na 82,2 odst. sej, 44-krat je glasoval proti navodilom vodje poslanske skupine DS Daria Franceschinija. Maranov tržaški somišljenik Ettore Rosato (ocena 213,9) je 88-krat volil proti navodilu DS, njegova prisotnost v poslanski zbornici je bila 89-odstotna.

Tržaška poslanka Roberto Antonione in Roberto Menia sta dobila oceno 228 oziroma 195. Antonione je bil navzoč na 61,9 odst. sej, Menia pa le na 40,8 odst. zasedanj.

S.T.

Danes začetek 47. seminarja za slovenske šolnike v Italiji

GORICA - V Kulturnem domu v Gorici se bo danes začel 47. seminar za vzgojitelje, učitelje in profesorje slovenskih šol v Italiji. Na osnovi mednarodnega dogovora z Italijo ga prireja Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Republike Slovenije, oblikuje pa ga Zavod RS za šolstvo v sodelovanju z Uradom za slovenske šole Deželnega šolskega urada za Furlanijo-Juljsko krajino v Trstu. Seminar se bo pričel ob 9. uri s pozdravi in predstavitvijo programa. Uvedla ga bosta vodja Urada za slovenske šole prof. Tomaž Simič in višja svetovalka za slovenske šole v zamestju prof. Andreja Duhovnik Anton. Ob 9.30 bo otvoritveno predavanje Toneta Partljiča na temo »Primorci v Mariboru med obema vojnama in njihovo kulturno delovanje«. Ob 11. uri bo slavnostna otvoritev z uglednimi gosti iz Italije in Slovenije, sledil pa bo sprejem Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport RS. Seminar se bo od jutri pa do petka nadaljeval na šolah v Gorici in na Opčinah pri Trstu.

Danes nova podražitev pogonskih goriv v Sloveniji

LJUBLJANA - Opolnoči so se drobnoprodajne cene pogonskih goriv v Sloveniji znova zvišale in dosegle nove rekordne vrednosti. Liter neosvinčenega 95-oktanskega bencina se je podražil 1,4 centa na 1,576 evra, 100-oktanski bencin za dva centa na 1,598 evra, dizelsko gorivo pa za 1,5 centa na 1,444 evra.

Zvišala se je tudi cena kurilnega olja, in sicer za 1,7 centa na 1,076 evra za liter, so sporočili iz Petrola. Najbolj prodajani 95-oktanski bencin je v primerjavi s sosednjimi državami dražji le v Italiji. Cene naftnih derivatov v Sloveniji se določajo skladno z vladno uredbo, po metodologiji, ki temelji na gibanju cen naftnih derivatov na svetovnem trgu in na gibanju tečajev dolar-evro. Modelske cene se izračunavajo na osnovi 14-dnevnih povprečij.

JAVNA TRIBUNA

O jeziku oziroma jezikih v našem obmejnem prostoru

BRANKO MARUŠIČ

Da znova pišem o problemu jezika/jezikov – predvsem o slovenščini in italijanščini – ki jih govorimo v obmejnem slovensko-italijanskem prostoru ter o njih enakovrednem/neenakovrednem položaju, sta me spodbudila uvodnik Igorja Devetaka v sobotnem Primorskem dnevniku (25. avgust 2012) in pismo/vabilo, ki mi ga je poslala te dni tržaška Deputazione di storia patria per la Venezia Giulia. Gospod Devetak je opozoril na nedoslednost in na tradicionalno nepozornost ali tendencioznost, zlasti pri javni rabi imena Gorizia oziroma Gorica. S spominom na podobne pripetljaje minulih let je svojo kritično presojo namenil plakatu, ki vabi na mednarodno športno prireditev v začetku letošnjega septembra na reki Soči. Tudi vabilo, ki sem ga prejel iz Trsta, sodi v sklop problematike jezika obmejnega državnega prostora; ta prostor pa ni hkrati jezikovna meja. Društvo za krajevno zgodovino Juljske krajine pripravlja v soboto, 20. oktobra, svoje 13. zborovanje, ki se bo z naslovom Gorizia tra storia e cultura. Nuovi contributi odvijalo v Gorici (dopoldne) in Novi Gorici (popoldne) na gradu Kromberk). Kakih deset predavateljev, Italijanov in Slovencev, naj bi nova spoznanja o goriški preteklosti, po običaju, ki je uveljavljen pri organizatorju srečanja, predstavilo v italijanskem jeziku. V italijanščini naj bi na gradu Kromberk govorili tudi slovenski referenti in naj bi, za tiste slovenske poslušalce, ki ne obvladajo italijanščine, pripravili še povzetke v slovenščini.

Pobuda tržaškega zgodovinskega društva je vse pohvale vredna, saj znova dokazuje pomembnost strokovnega druženja med slovenskimi in italijanskimi zgodovinarji tudi na krajevni ravni. Tako sodelovanje poteka že več časa in ustvarilo je pomembne rezultate. V tem dolgoletnem gibanju pa se je pokazala mnogokrat nedoslednost v rabi jezika, v katerem so zgodovinarji med sabo komunicirali. Predavanja ali diskusije so se nedosledno, sočasno ali zaporedno prevajala, v prvi vrsti iz slovenščine v italijanščino. Nastopi Italijanov se običajno niso prevajali v prepričanju, da jih Slovenci razumejo, Slovenci pa so največkrat govorili v italijanskem jeziku; raba tega jezika ima pri slovenskih zgodovinarjih, a italijanskih državljanjih, drugačno mesto kot pri zgodovinarjih, ki prihajajo iz matice. Na državni ravni so nakazala pravilno pot prav sestajanja italijansko-slovenske kulturnozgodovinske komisije v letih 1993–2000, ko je bila jezikovna enakopravnost slovenščine in italijanščine eden izmed pogojev delovanja.

Kako naj torej nastopim na oktobrnem sobotnem popoldnevu? Naj sledim svojemu zavestnemu prepričanju, da je slovenščina evropski jezik, ki v polni meri zasluži, da se ga na mednarodnih srečanjih za njene nepoznavalce prevaja? Naj sledim prošnji prireditelja? Naj se zaporedno prevajam? Naj govorim v slovenščini in naj italijanskim udeležencem ponudim natisnato besedilo svojega referata v italijanščini?

V obmejnem slovensko-italijanskem prostoru, omejujem se na čas od leta 1955 dalje, je imela in še ima slovenščina podrejeno vlogo. K temu veliko prispevamo Slovenci sami. Malo premišljeno smo se uklanjali, to delamo še danes, zahtevamo in pravilom igre, ki nam jih je samodejno postavljala močnejši sosed z daljšo civilizacijsko tradicijo in močnejšo jezikovno izkušnjo. Mesto, ki ga ima danes slovenski jezik v mednarodnih odnosih in v delovanju mednarodnih ustanov, je izhodišče za utrjevanje njegovega položaja tudi v obmejnem sodelovanju. K temu je pripomogla v zadnjem desetletju tudi italijanska manjšinska zakonodaja. Prepričan sem, da je ena izmed temeljnih nalog na Goriškem delujočega Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS/GECT), tudi zato, ker »vsi organi EZTS poslujejo dvojezično v slovenskem in italijanskem jeziku«, izoblikovanje poklicne prevajalske skupine, ki naj bi z obveznim simultanim prevajanjem na mednarodnih strokovnih srečanjih na obmejnem ozemlju omogočala enakopravnejše mesto slovenščini in uvedla red v sedanjo stihijo. Izgovor, da zmanjka denarja za plačilo prevajanja, ne more biti opravičilo, da bi se eden izmed jezikov postavljala v neenakopraven položaj. To naj velja tudi za prihodnje srečanje zgodovinarjev na kromberškem gradu.

Upanje, da bi pasivno znanje slovenščine in italijanščine pri obmenem prebivalstvu poglobilo sožitje, ostaja žal oddaljen sen.

JEZIK NA OBROBJU

Zelo verjetno ni prav, da posvečam premalo pozornosti našim športnim dogodkom in poročilom o njih. Poleg nekaterih zelo dobrih člankov najdemo tudi take, ki dopisnikom res ne delajo časti. Resno dvomim, da vsaj tu pa tam pogledajo v naš torkov jezikovni kotiček, saj ni mogoče, da ne poznajo niti razlike med raziskavo in preiskavo. **Raziskave so doma na znanstvenih področjih, pri kaznivih dejanjih pa za to pooblaščenim preiskujejo različne nepravilnosti ali kazniva dejanja.**

Med raznimi jezikovnimi »cvetkami« sem brala: »Enega izmed osumljenih je obiskal D.A., odgovorni celotne italijanske delegacije za Evro 2012. **Če že sprejmemo publicistični izraz odgovorni (bolje bi bilo pooblaščen ali pristojni), bi morali vedeti, da je v italijanščini res pravilno reči responsabile di..., v slovenščini pa je pristojni odgovoren za koga ali kaj, torej za celotno italijansko delegacijo na Evropskem prvenstvu.**

Zapisano je bilo tudi: »Žal ozi gosam dejstvo, da so prišle na dan določene informacije, ki bi morale ostati skrivnost.« **Glagol ožigosati uporabljamo za ljudi, ko jih negativno ocenimo in jim s tem vzamemo ugled, jih osramotimo. Človeka lahko npr. ožigosamo za pijanca. Poleg tega manjka še glagol morati. Poročevalec bi moral zapisati: Negativno moram oceniti dejstvo, da so prišle na dan tajne informacije.**

Skrivnost je nekaj, česar ne moremo razumeti in pojasniti, kar presega naše umske sposobnosti dojetanja; to so skrivnosti življenja, skrivnosti božje narave. Tajno pa je nekaj, kar ni javno. Zato govorimo o tajnem ali javnem glasovanju; pa tudi o tajnih spo-

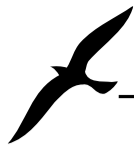
razumih in dogovorih med politiki ali državami. V italijanščini bi rekla segreto, medtem ko bi skrivnost prevedla z mistero. Zato govorimo o poslovnih ali verskih skrivnostih; o skrivnostih morja in narave pa še o skrivnostih življenja in podobnem.

Isti poročevalec je pisal tudi o sodnih ukrepih in poleg zapornih nalogov omenil tudi, da »se morata dve osebi dvakrat tedensko predstaviti na sodišču za podpis prisotnosti.«

Presentarsi v slovenščino ne moremo vedno prevesti s predstaviti se. Predstavim lahko komu svojega znanca, predstavim lahko knjigo, tudi sam se lahko predstavim, tako da povem svoje ime in priimek. Na sodišču, na policiji, na službenem mestu pa se javimo. Tudi podpis prisotnosti je v slovenščini popolnoma nerazumljiv. Kdor se mora javljati na sodišču, s svojim podpisom potrdi, da ni zapustil kraja. Med zadnjo vojno so se morali konfinirani v raznih krajih Italije redno javljati na policiji, s čimer so dokazali, da niso zapustili kraja, ki so jim ga določili za prisilno bivanje, s podpisom so potrdili svojo navzočnost.

Tudi to »da je bil nekdo že skoraj gotov mesta med potniki za EP 2012« je lep primer »italijanske slovenščine«. Po slovensko, bi moral zapisati, »da je bil že skoraj prepričan, da ga na letalu čaka mesto za EP 2012.«

Lelja Rehar Sancin

DRAGA 2012 - Na Opčinah so se v nedeljo zaključili 47. študijski dnevi

Cerkev potrebuje dialoško spraševanje Kako ponovno zgraditi moralni kapital?

Zadnji dan Drage sta zaznamovali predavanji filozofa Branka Kluna in ministra Žige Turka

OPČINE – S predavanjem slovenskega ministra za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Žige Turka so se v nedeljo popoldne v parku Finžgarjevega doma na Opčinah končali 47. študijski dnevi Drage 2012. Tretji in zadnji dan letošnje Drage je minil v znamenju razmišljanja o človekovem spraševanju oz. samospraševanju, ki je temelj duhovnega življenja in bi se ga morala v tem kriznem času zavedati tudi Cerkev, ter iskanja izgubljenega oz. izginjajočega moralnega kapitala slovenske družbe. Ti sta bili namreč rdeči niti Klunovega in Turkovega predavanja. A pojdemo po vrsti.

Temeljna vprašljivost človekovega življenja

Dragina nedelja se je vsekakor začela s tradicionalno mašo, ki jo je daroval škof vikar za slovenske vernike tržaške škofije Anton Bedenčič ob somaševanju p. Edija Kovača. Bedenčič je v svoji pridigi opozoril, kako tudi danes zna človek spretno izigrati Božjo besedo in imamo ogromno maso krščenih, za večino katerih pa je krščanstvo le pripadnost neki zahodni kulturi, kjer je Božjo besedo zamenjala človeška pamet. Veliko se govori o okoljskem onesnaževanju, malo pa o notranjem in moralnem onesnaževanju, kar velja tudi za slovensko versko skupnost v Italiji, kjer je potrebna na prvem mestu vera.

V nadaljevanju so prisotni prisluhnili predavanju profesorja sodobne filozofije na Teološki fakulteti v Ljubljani (in nekdanjega gojenca Jadranskega zavoda združenega sveta v Devinu) Branka Kluna, ki je govoril o nemiru spraševanja oz. temeljni duhovnosti in religiji. Ob uvodni misli o veri kot nadgradnji antropoloških temeljev duhovnosti in krizi kot priložnosti za ločevanje med pristnim in tistim, kar ovira, je predavatelj, ki ga je udeležencem predstavil Tomaž Simčič, razvil tezo, da je človekovo življenje zaznamovano s temeljno vprašljivostjo, ki je tako radikalna, da postavi pod vprašaj vsako zavedanje o sebi. V tem se razodeva tudi duhovna razsežnost človeka, vera oz. religija – v prvi vrsti seveda krščanska – na to spraševanje nudi odgovore, vendar vprašljivosti ne ukinja, ampak jo spreminja v smislu medosebnega odnosa. Tu je tudi izziv za krščansko re-

ligioznost in Cerkev v današnjem času krize, ki kliče po novih odločitvah in razločitvah. Cerkev ne sme zapasti skušnjavi ustaljenosti, ampak mora stopiti na pot, ki je tudi pot sprememb, saj naše življenje ni ustaljeno, ampak dogajanje in razgibanost. Dalje ne sme zapasti logiki moči, ampak se predati alternativni zaupanju, vprašati se mora, kaj je pristno in se razbremeniti tradicije, prav tako se ne sme prepustiti t.i. »avtoritarnosti vedenja«*»dialoški spraševanju«*, saj je zgrešeno misliti, da nam vedenje o veri daje moč. Če kdo vse ve, potem ni treba nič več vedeti, taka Cerkev pa ne more biti sočutna in solidarna, je dejal Klun.

**Potrebujemo »leve«
in »desne«*»moralne temelje***

Kako to, da se je Slovenija v štiriletju 2008-2012 iz uspešne države, ki je predvodila Evropski uniji, spremenila v enega od evropskih bolnikov? To vprašanje muči Žigo Turka, informatika in slovenskega ministra za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, ki je s svojim nedeljskim popoldanskim predavanjem zaključil letošnji Drago 2012. Naj povemo, da se je naslov Turkovega predavanja glasil nekoliko drugače kot v uradnih predstavitvah: v priložnostnem biltenu je namreč naveden naslov Preteklost navidezne resničnosti – Konstrukcije slovenskih resničnosti, dejanski delovni naslov pa se je, kot je opozoril moderator Marijan Kravos, glasil Iskanje izgubljenega moralnega kapitala.

Predavatelj je namreč prepričan, da je temeljni vzrok za neizpeljano tranzicijo

Prof. Branko Klun (zgoraj levo) in minister Žiga Turk (spodaj levo) sta bila nedeljska predavatelja pod šotorom v Parku Finžgarjevega doma

KROMA

ter za to, da v Sloveniji skoraj nič ne gre od rok oz. gre zelo težko ter da ljudje komaj shajajo drug z drugim v izginjanju moralnega kapitala slovenske družbe, ki kopni od začetka druge svetovne vojne, to kopnenje pa se ni zaustavilo niti po demokratizaciji leta 1990. Razlike v razumevanju dogajanja so bolj poudarjene kot drugje, pri vseh ni enake moralne veljave ter ni sodelovanja za dolgoročno medsebojno zaupanje, sedanjost se tudi retušira, da bi preteklost izgledala lepša, čeprav ni bila vedno lepa.

Gre za posledice revolucije, ki jo je po drugi svetovni vojni doživela slovenska družba, kar je prineslo tudi spremenjeno pojmovanje šestih moralnih temeljev družbe, ki so se izoblikovali skozi zgodovino in so tako rekoč človeku prirojeni, na njih pa je gradila vsaka uspešna družba. Gre za skrbnost oz. sočutje in solidarnost, dalje za poštenost, svobodo, pripadnost (npr. narodu), spoštovanje (npr. avtoritete) ter svetost oz. čistost: prvi trije so t.i. »levi«*»oz. »napredni«*, drugi pa t.i. »desni«*»oz. »konservativni«* moralni temelji, docim so v povojni Sloveniji dali prednost predvsem prvim trem, ostalim pa nekako odvzeli do-

movinsko pravico in jih označili celo za fašistične, kar dejansko velja še danes. Seveda to tudi »konservativni«*»temelji prisotni v ljudeh, ne podpirajo pa funkcionalnih delov zgradbe, je dejal Turk, ki se zato zaveza za ponovno vrnitev domovinske pravice tudi »desnim«* moralnim temeljem družbe, za jasno in glasno obsodbo revolucije (predavatelj glede dogajanja med dru-

go svetovno vojno sicer ločuje med narodnoosvobodilnim bojem in revolucijo ter med odporom zoper revolucijo in sodelovanjem z okupatorjem) ter za to, da si »drug drugemu priznamo, da smo dobri ljudje, ki lahko delamo skupaj.«*To je osnova, na kateri graditi moralni kapital in to velja poskusiti, je prepričan minister.*

Ivan Žerjal

DRAGA 2012 - Prva Peterlinova nagrada Plaketi PD Mačkolje in Milanu Gregoriču

Predstavili tudi Peterlinov zbornik – Spomin na Andreja (Slavka) Uršiča

OPČINE

– Kot je bilo večkrat opozorjeno, so letošnji 47. študijski dnevi Draga 2012 potekali v znamenju njihovega ustanovitelja Jožeta Peterlina, katerega stoletnico rojstva so obhajali v lanskem letu. Njegova misel »Premajhni smo, da bi lahko kdo koga odpisal«, ki jo je Peterlin izrek na Repentabru leta 1971, je bila tudi geslo letošnje Drage, v šotoru v parku Finžgarjevega doma na Opčinah pa si je bilo mogoče tudi ogledati razstavo, posvečeno temu neutrudnemu kulturnemu delavcu in organizatorju.

Vrhunec in glavno novost pa je nedvomno predstavljala nedeljska podelitev prve Peterlinove nagrade, ki je potekala pred zaključnim predavanjem ministra Žige Turka. Kot je v uvodnih besedah dejal predsednik Društva slovenskih izobražencev Sergij Pahor, so si nagrado zamislile organizacije, ki so nastale na Peterlinovo pobudo – Slovenska prosveta, DSI, Slovenski kulturni klub, Mladi v odkrivanju skupnih poti, Radijski oder in društvo Finžgarjev dom – ter Peterlinova družina, da bi s tem izrekle priznanje kulturnim delavcem ali organizacijam iz matice, zamejstva in zdomstva, ki s prostovoljnimi delom delujejo na podlagi t.i. »Peterlinovih načel«*»oz. vrednot slovenstva, demokracije in krščanstva.*

Iz rok ministra Turka in Ivana Peterlina sta letos plaketo in grafiko Edija Žerjala prejela dva nagrajence, posameznik in organizacija: prvi je istrski publicist Milan Gregorič, ki je Peterlinov nagrajenec postal zaradi dolgoletnega dela na področju ozaveščanja slovenske javnosti o zahodni meji in zamejstvu ter krepitve odnosov med matico, zamejstvom in zdomstvom, drugo pa Slovensko prosvetno društvo Mačkolje, ki je ena najbolj delavnih članic Slovenske prosvete, za dolgoletno delo in zvestobo slovenski

besedi in pesmi. Gregorič je v svojem priložnostnem nastopu med drugim dejal, da bi nagrado rad delil z vsemi tistimi, ki so z njim sodelovali in mu pomagali, spomnil se je na gimnazijska leta v Trstu, kjer mu je bil profesor prav Jože Peterlin, ki je mladim vcepil slovensko zavest in sposobnost kritičnega mišljenja, prav tako se je spomnil vsega lastnega preteklega delovanja in zaključil z mislijo, da današnja stiska ponovno terja od nas modrost, zrelost, nove napore ter hitre in odločne odgovore. Predsedniku SPD Mačkolje Robertu Tulu pa je nagrada v veselje in ponos, pri čemer je ponovno poudaril nadaljevanje pri skrbi za prosveto v duhu krščanske omike ter skrbi za prostovoljno delo.

Ob tej priložnosti je urednik Mladike Marij Maver predstavil tudi Peterlinov zbornik, ki je izšel pri založbi Mladika in vsebuje gradivo s posveta, ki je svojčas potekal ob tridesetletnici smrti Jožeta Peterlina. Iz prispevkov izhaja lik Peterlina kot gledališkega človeka, a tudi kot buditelja, organizatorja in voditelja v prosvetnem delu in tudi v politiki ter kot človeka, ki je na prvo mesto postavil svojo družino, v knjigi pa so objavljena tudi nekatera izvirna besedila.

Omeniti velja, da so se na prvi dan študijskih dni, v petek, spomnili tudi 65-letnice ugrabitve ustanovitelja Slovenske demokratske zveze Andreja (Slavka) Uršiča, ki so ga 31. avgusta 1947 v bližini Kobarida odpeljali neznanu ugrabitelji, za njim pa je izginila vsaka sled in še danes se točno ne ve, kako je končal. Na voljo je bila tudi brošura, ki jo je ob tej žalostni obletnici izdala Knjižnica Dušana Černeteta. (iž)

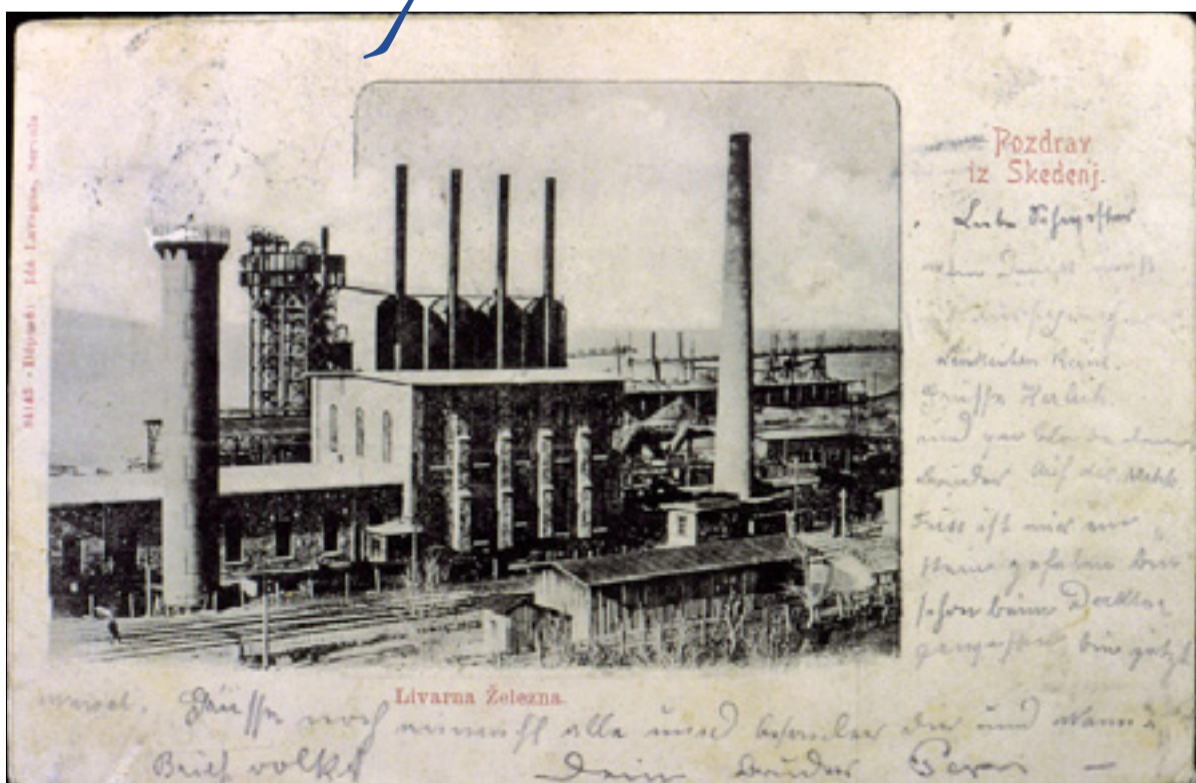

MILAN GREGORIČ (LEVO) IN ROBERT TUL

KROMA

Prizori iz preteklosti

Ureja
Filip Fischer

Ko je pred okoli 115 leti potovala po pošti ta razglednica, se menda ne železarji ne Škedenjci niso dosti spraševali, kako je z onesnaževanjem okolja, kako z varnostnimi predpisi na delu, če so sploh obstajali, in s podobnimi vprašanji. Danes se o tem govori na vseh političnih, ekonomskih, okoljevarstvenih, sindikalnih sestankih in sodnih obravnavah, ki zadevajo kovinsko industrijo pod Škedenjem. Kljub vsem razpravam še danes nihče ne ve, kako rešiti enkrat za vselej dvojno problemov: prenehati onesnaževati Škedenj in širše okolje, obenem pa ohraniti toliko delovnih mest, kolikor jih je v železarni in v dejavnostih, vezanih nanjo.

Onesnaževanje
in
delovna mesta

DOLINSKA OBČINA - 40-letnica postavitve spomenika padlim partizanom

Prebeneg, majhna vas z velikim srcem in ponosom

Pobuda KD Jože Rapotec in zveze partizanov VZPI-ANPI - Govoril je tudi prefekt

Prebeneg, majhna vas z velikim srcem in ponosom, je v nedeljo popoldne praznovala 40-letnico odkritja spomenika padlim partizanom. Prireditev je izzvenela kot praznik vaskne skupnosti, ki je ponosna na svoj spomenik, kar velja tudi za Občino Dolina, kot je v nagovoru podčrtala županja Fulvia Premolin. Za prijetno presenečenje je poskrbel tržaški prefekt in vladni komisar za Furlanijo-Julijsko krajino Alessandro Giacchetti, ki občuduje veliko navezanost prebivalcev Prebenega na zgodovinske vrednote odporniškega gibanja. Med Slovenci v Italiji Giacchetti ceni tudi smisel za skupnost, ki ga občuti na vseh srečanjih s slovensko manjšino.

Udeleženci prireditve so dospeli k spomeniku v sprevodu po vasi, ki sta ga odpirali godba na pihala Breg ter pevci in pevke. V imenu pobudnikov (KD Jože Rapotec in občinska sekcija VZPI-ANPI) je proslavo povezoval Peter Bandi, na prireditvi pa so glavno besedo imeli otroci. Poleg visokega vladnega predstavnika in županje so govorili Peter Krmec, Igor Dolenc in Martin Lissiach. Giacchetti je prepričan, da si dolinska skupnost še kako zasluži bronajsto kolajno odporniškega gibanja, medtem ko je nekdanji partizan Krmec (govoril je tudi na odkritju spomenika pred 40 leti) izpostavil velik doprinos Prebenega v boju proti nacifašizmu. Podpredsednik Pokrajine Dolenc je spomnil, da se je italijanska republika rodila z antifašističnim bojem, ki je danes še vedno temelj republiške ustave, na kar nekateri žal pozabljajo ali se sprenevedajo.

»Zgodovinske izkušnje, katerih se danes spominjamo, so nam utrdile prepričanja, zavest in pokončnost. Z bolečim srcem ugotavljam, da postaja slovenska zgodovinska epopeja partizanstva, upora in boja, ki je dvignila Slovence iz suženjstva in iz cankarjanskega hlapčevstva, čedalje bolj bled spomin. V današnjem obdobju negotovosti nam spuščta oblast pred očmi tančico strahu, za katero nam je vse težje uvideti svetle dni, ki so nas združili in utrdili v močen in

Na nedeljski proslavi v Prebenegu so glavno besedo imeli otroci (desno), udeleženci prireditve so prišli k spomeniku v sprevodu (spodaj)

KROMA

pokončen narod.« je v svojem govoru podčrtal Lissiach. Par tednov nazaj je po radiu prisluhnil slovenskemu komentatorju, ki je na podlagi izrečenih besed, trenutnih pogledov na zgodovino in političnih izbir, ugotovil, da se Slovenci med osamosvojitvijo leta 1990 niso borili za boljše prihodnost, temveč za boljše preteklost. »Obračunavanja s preteklostjo so v slovenski politiki, tako v Italiji kot v Sloveniji, vsakdanja stalnica. V današnjem času skuša namreč marsikdo prevrednotiti najbolj svetlo obdobje slovenske zgodovine, in sicer narodno-osvobodilno borbo in izkriviti vrednote, ki so žarele iz nje,« je dejal še mladi govornik v Prebenegu.

Na spomeniku, ki ga je projektiral nedavno preminuli arhitekt Dario Jagodic, je vklesanih 18 imen padlih za svobodo in boljše prihodnost tistih, ki so ostali. Vsi domačini (Prebeneg je takrat štel 41 družin in 167 prebivalcev) so tudi v času najhujšega terorja, ko je bila v vasi nemška posadka, sodelovali s partizani. Zaslužili so si tako lepo in občuteno spominsko prireditev.

POD OBELISKOM - Do nesreče je prišlo v nedeljo zvečer, vzroke pa še proučujejo

Openski tramvaj je že spet iztiral

Tramvaj je peljal v smeri proti Opčinam in sta bila na njem le strojevodja in potnik - Povezavo so začasno prekinili in namesto tramvaja uvedli avtobusno progo št. 2/

Nesrečni openski tramvaj bodo odpeljali na opensko postajo

KROMA

Openski tramvaj je že spet iztiral. Do nesreče je prišlo v nedeljo zvečer med zadnjo vožnjo, ko je tramvaj peljal proti Opčinam. Malo pod Obeliskom je iz še nepojasnjenih vzrokov iztiral, ko sta bila v njem le dve ose-

bi, in sicer strojevodja in potnik. V nesreči ni bil k sreči nihče ranjen.

Gasilci so bili včeraj ves dan zaposleni z delom. Tramvaj bodo morali namreč ponovno postaviti na tračnice, nato ga bodo odpeljali do

openske postaje, kjer ga bodo podrobno pregledali. Prevozno podjetje Trieste Trasporti je zaradi tega začasno uvedlo progo št. 2/, ki bo nadomestila to povezavo med Trstom in Opčinami, avtobusi pa se bodo držali urnika open-

skega tramvaja. Poleg tega so preusmerili vožnjo avtobusov na progi št. 3, ki bodo peljali do gornjega dela Ul. Commerciale.

To je bila le zadnja izmed številnih ne-zgod, ki so doletele nesrečni openski tramvaj.

Če je bil med letom večkrat ustavljen, je v zadnjih mesecih leta 2011 večkrat iztiral. Na silvestrovo pa so mu pred prihodom na končno postajo na Trgu Oberdan odpovedale zavore in je treščil v pločnik.

VILENICA - Danes Srečanja v Trstu, Repnu in Sežani

Pred jutrišnjim uradnim odprtjem 27. mednarodnega literarnega festivala Vilenica, bodo danes tudi na Tržaškem oz. na Krasu nekatera zanimiva literarna srečanja v nizu festivalskih Predvečerov.

Že v popoldanskih urah se bodo v sodelovanju s Srednjeevropsko pobudo in Skupino-Gruppo 85 ter pod pokroviteljstvom Občine Trst na sedežu SEP (Ul. Genova 9) predstavili trije mladi avtorji. Med temi bo bosanska pisateljica in kolumnistka Ajla Terzić - letošnja dobitnica štipendije SEP v vrednosti 5000 evrov za trimesečno bivanje v eni od srednjeevropskih držav, ki zmagovalcu omogoča, da se posveti uresničevanju literarnega projekta. Terzićeva je žirijo prepričala kot ena najbolj živahnih in nadarjenih ustvarjalok svoje generacije.

Z njo bodo literarni pogovor sooblikovali lanski zmagovalci štipendije - črnogorski pisatelj Ognjen Spahić ter italijanski ustvarjalec Alberto Garlini. Srečanje bo ob 18. uri uvedel generalni tajnik SEP Gerhard Pfanzelter, posege treh mladih piscev pa bo povezovala Patrizia Vascotto.

V Repnu in Sežani pa bosta ob 20. uri dva od vileničkih predvečerov segla v srž festivala, ki letos poteka na temo »Avtorji nomadi.« S tem so želeli organizatorji izpostaviti nomadstvo avtorjev na križpotjih nacionalnih kultur. Veliko je takih, ki ustvarjajo na različnih koncih sveta v več jezikih ali v jeziku, ki ni njihov materni.

Ob 20. uri bo v Kraški hiši v Repnu Marko Kravos vodil pogovor s tržaškim pesnikom Miroslavom Košuto in Majo Haderlap, korško pesnico in avtorico večkrat nagrajenega romana Engel des Vergessens (Angel pozabe).

Prav tako ob 20. uri bo vilenički predvečer tudi v Kosovelovem domu v Sežani, kjer bo Magdalena Svetina Terčon gostila tržaškega pisatelja Marka Sosiča in poljsko pisateljico in novinarko Doroto Maślowsko.

ZGONIŠKA OBČINA - To soboto popoldne

Spoznaj ozemlje - dan odprtih vrat Briške jame

Vodeni obiski za spoznanje naravnih lepote in znanstvenih ustanov v jami

Spoznaj ozemlje je naslov sobotni skupni pobudi Občine Zgonik, Briške jame, Eksperimentalnega geofizikalnega observatorija in Kulturno rekreacijskega društva Dom Briščiki. Prisotnost treh društev in ustanov od Briščikov ni naključje, saj bo »spoznavanje« potekalo prav v tem zaselku zgoniške občine.

Bolj kot spoznavanje ozemlja bo to spoznavanje ... podzemlja, saj bo večji del dejavnosti potekal pod zemljo, v ne-drijh Briške jame. V soboto bodo priredili nekakšen dan odprtih vrat z vodenimi obiski v jami, spoznavanjem njenih naravnih lepote, pa tudi raziskovalnih ustanov, ki v njej delujejo, v prvi vrsti geofizikalnega observatorija.

S tako sistemsko ponudbo skušamo približati ljudem ta predel naše občine, je na včerajšnji predstavitvi poudaril zgoniški župan Mirko Sarđoć. Vodeni brezplačni obiski jame bodo potekali ob 15., 16., 17. in 18. uri. Obisk ob 17. uri bo s slovenskim vodičem, kot potrđitev vse bolj tesnega sodelovanja vodstva jame z ozemljem, je potrđil ravnatelj Briške jame Alessio Fabricatore. Izdaja dvojezične italijansko-slovenske brošure o jami in njenih naravnih znamenitostih priča o tej novi obliki sodelovanja.

Med obiskom si bodo udeleženci tudi ogledali znanstvene strukture geofizikalnega observatorija ter se seznanili z njihovim dragocnim delovanjem. Tako bo na ogled delovanje podzemne seizmološke postaje, udeleženci pa bodo izvedeli tudi za značilnosti geofizikalnega raziskovanja in o raziskovanju morja, kot je na predstavitvi pojasnila predsednica observatorija Cristina Pedicchio, ki je izrecno izpostavila pomen »odpiranja znanstveno-raziskovalnih središč javnosti.«

Med vodenimi obiski bo - na pobudo kulturno-rekreacijskega društva Dom Briščiki - v jami nastopil kitarist Janoš Jurinčić s kratkimi glasbenimi prepleti (ob 15., 16. in 17. uri), ob 18. uri pa bo na sporedu njegov koncert.

Župan Sarđoć je poudaril, da tolmači sobotni dan kot dan odprtih vrat novim izzivom, »ki nastanejo iz sistemske ponudbe, v kateri sodelujejo vsi na ozemlju prisotni subjekti, ki predstavljajo resnično in neprecenljivo dodano vrednost za rast in razvoj tega območja.«

M.K.

Udeleženci včerajšnjega predstavitvenega srečanja na zgoniškem županstvu

KROMA

LUCCHINI - Okvara na centrali Elettra Plamen bo gorel nad železarno

Družba Lucchini sporoča, da bo še tri dni (vključno z današnjim dnevom) najbrž gorel plamen nad kaminom znotraj škeđenjske železarne. Vzrok plamena, ki po zagotovilih vodstva obrata naj ne bi bil nevaren, gre pripisati okvari v delovanju turbine centrale Elettra - zaradi težav namreč ni uporabila večje količine plinov iz železarne, tako da jih bodo spustili v eter v obliki plamena.

Prehitri ... vozniki

Tržaška občinska policija je objavila podatke o poletnih kršitvah hitrostnih določil. Med nadzorom na Miramarskem drevoredu ter v ulicah Carnaro, Forlanini in Brigata Casale so policisti naložili 392 glob. Dovoljena hitrost je tam 50 km/h: kdor je omejitev le nekoliko presejel je bil ob 159 evrov in 3 točke na vozniskem dovoljenju, kdor pa je močneje pritisnil na plin, je moral izplačati kar 500 evrov, ob tem so mu pobrali vozniško in iz nje izbrisali 6 točk.

Pri Bazovici zašel s ceste

V bližini Bazovice se je prejšnjo noč lažje ponesrečil 36-letni Tržčan, ki je s svojim avtomobilom Fiat 600 zašel s ceste in zadel v drevo. Vozilo je obstalo nekaj metrov pod cestiščem, voznik pa je ostal v njem ukleščen. Začel je kričati in so nekateri prebivalci k sreči slišali njegov klic na pomoč. Poklicali so policijo, ki je skupaj z gasilci in rešilcem službe 118 rešilo Tržčana. Ta je dobil precejšnje udarce, toda vse se je končalo brez hujšega.

Našli ukradeni kolesi

Tržaška kvestura je sporočila, da so policisti našli v mestnem središču dve ukradeni kolesi. Gre za gorsko kolo znamke Laser bele barve s črnimi pikami in nalepko z napisom Cicli Fleur ter za žensko kolo rdeče barve, model Lady Mara. Lastnika lahko dvignita kolesa na tržaški kvesturi.

SERTUBI - Od včeraj so v dopolnilni blagajni

150 delavcev doma

V ponedeljek demonstracija in sprevod za železarno, zasedanje deželne omizja in izredni tržaški občinski svet

Po poletnem premoru je 150 zaposlenih v podjetju Sertubi od včeraj v dopolnilni blagajni. Poletni dopust je namreč zamrznil socialni blažilec, ki je pred avgustom zadeval približno sto delavcev. Zdaj je na skupaj 208 uslužbencev ostalo doma 150 ljudi, sindikati pa so po razburkani skupščini konec prejšnjega tedna sprejeli dopolnilno blagajno za tri mesece.

Sindikati kovinarjev Fiom-Cgil, Fim-Cisl in Uilm-Uil sledijo namreč dogajanju v zvezi s škeđenjsko železarno, na katero je dejavnost družbe Sertubi tesno povezana. Še predvsem pa pričakujejo srečanje s predstavnikom indijske družbe Jindal, ki ima v najemu podjetje Sertubi. Dosedanja srečanja s pooblaščenim upraviteljem družbe Jindal Saw Italia Leonardijem Montesijem niso bila plodna, zato je sindikat zahteval sestanek neposredno z indijsko grupacijo. Še pred koncem septembra bo torej prišel iz Indije predstavnik družbe Jindal, od katerega bo sindikat zahteval jamstva glede usode tovarne in delovnih mest.

Poleg tega bodo sindikati zah-

tevali srečanje s tržaškim prefektom Alessandrom Giacchettijem, da mu predočijo položaj v podjetju, ki se je krepko poslabšal. Prefektu bodo tudi posredovali zahtevo, da se na ministrstvu za gospodarski razvoj čim prej ponovno sestane omizje, posvečeno skupini Lucchini in grupaciji Jindal. Dalje bodo sindikati kovinarjev s problemom seznanili tudi tržaški občinski svet.

Vrhunec dogajanja bo v ponedeljek, 10. septembra, ko bo demonstracija s sprevodom po mestnih ulicah, ki se ga bodo udeležili tudi delavci podjetja Sertubi. Dopoldne bo na sedežu deželne vlade zasedalo omizje, posvečeno vprašanju škeđenjske železarne. Omizja se bodo udeležili predstavniki deželne in lokalnih uprav ter stanovskih organizacij in sindikatov, ki bodo razpravljali o možnostih za proizvodno preobrazbo železarne. Popoldne pa bo na tržaškem županstvu temu namenjena izredna seja tržaškega občinskega sveta, ki se bo začela predvidoma ob 18. uri.

A.G.

Sindikati še o združitvi AcegasAps - Hera

Nameravana združitve tržaškopadovskega podjetja AcegasAps z bolonjsko Hero še vedno buri sindikalne duhove. Potem ko so izvedeli, da bosta jutri o zadevi v Padovi razpravljala tamkajšnji župan Flavio Zanonato in njegov tržaški kolega Roberto Cosolini, so sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL izdale skupno tiskovno sporočilo, v katerem zahtevajo, naj se župana zavzameta predvsem za okrepitev vezi med podjetjem in ozemljem, na katerem deluje, naj ohranita legalna sedeža in znamko ter podjetniško avtonomijo. Tudi vodilno oseboje bi moralo biti izraz ozemlja, na katerem podjetje posluje. Podobnega pomena so še vzdrževanje omrežja, naprav in tehnologije ter zaščita delovnih mest in ovrednotenje osebjaja.

BOLJUNEC - Vinogradnik in oljkar

Odšel je Robert Ota

Star je bil 58 let - Bil je občinski svetnik

Robert Ota v svojem vinogradu

KROMA

Letošnja trgata bo v Bregu žalostna. V času, ko se breški vinogradniki pripravljajo na spravljajanje grozdja v kleti, je njihove vrste zapustil Robert Ota. Prerano, mnogo prerano je Robi, kot so ga poznali široko po dolinski občini in preko njenih meja, podlegel boleznim.

Robert Ota je bil predvsem plemenit človek. Človek velikega srca, poln humanosti. Bil je radoveden, v svojem poklicu vinogradnika in oljkarja zazrt v prihodnost, obenem pa je ostajal pričevalec preteklega časa; kajti trta lahko danes obradi le, če srka sok iz korenin svoje preteklosti, ga je bilo slišati preprosto, kmečko, a zelo učinkovito modrovati.

Robi Ota je bil Boljunčan. Letnik '54, v najstniških letih je igral nogomet pri Bregu. Na igrišču je bil, rdečelasec, takoj prepoznaven. Kakšno presenečenje je bilo - po skoraj štiridesetih letih - odkriti, da hrani vse časopisne članke o takratnih tekmah nogometnih mladinskih prvenstev ...

Po znanstvenem liceju se je vpisal na biotehniško fakulteto v Ljubljani, oddelek za agronomijo. Z Vitjanom Sancinom sta že takrat, v sedemdesetih letih, predstavljala učeno bodočnost breškega vinogradništva. Trtam je Robi Ota kmalu po »vrtnitvi« dodal oljke. Delo je bilo pionirsko, z novimi nasadi, novimi prijemi. Veliko truda je bilo potrebno, preden so oljke obrodile, a olje, ki ga je pridelal, je pričalo, da se je izplačalo.

Robi Ota je bil tudi politično angažiran. V vrstah Komunistične partije je bil v času županovanja Edvina Švaba dva mandata izvoljen v občinski svet in bil tudi načelnik skupine. Bil je človek krešnja mnenj, a vedno pod skupnim imenom dialoga. Njegova življenjska sopotnica, žena Geni Kozina, je s svojim delom v občinski skupščini dopolnila družinski doprinos k družbeni dobrobiti občinskega življa.

A Robert Ota je bil predvsem vinogradnik. Trtam je posvetil dobršen del svojega življenja. Negoval jih je s takšno natančnostjo in strokovnostjo, da je ostal človek prav presenečen, ko mu je postregel s podatki o temperaturi in odstotki vlage v njegovih vinogradih izpred desetih ali še več let. Vsak dan, ob jutru in zvečer, jih je popisoval v velike zvezke, ki ostajajo sedaj, po njegovem odhodu, pravi meteorološki arhiv boljunškega preteklega časa.

Vse, tako časopisne izrezke kot svoje dragocene zvezke je hranil v kleti. To ni bila navadna klet. S časom je postala Kantina, pojem, kraj srečevanja s prijatelji, prijetnega druženja ob srku dobrega vinca, pa tudi prostor za izobraževanje domačih vinogradnikov, ko je strokovna služba Kmečke zveze pred trgatvijo ocenjevala grozdje in svetovala, kdaj naj trgajo.

Navadno glasna, vesela, žuboreča Kantina, bo letos tiha. Njen gospodar, rdeči Robi, je odšel.

A trte in oljke bodo, v trpko uteho njegovih najdražjih in vseh, ki so ga poznali in cenili, ostale.

M.K.

Komedija Zbeži od žene drevi v Šempolaju

SKD Vigred začena novo sezono z gostovanjem dramske skupine PD Standrež. Na pokritem prostoru pod vrtcem v Šempolaju bo drevi ob 20.30 zaživela komedija Zbeži od žene v režiji Jožeta Hrovata. Dramski odsek je z uprizoritvijo te igre prejel kar precej nagrad: v Mariboru, v Mavhinhah in na Linhratovem srečanju, na primer.

Mednarodni dom žensk danes spet odpira vrata

Po poletnem premoru bo danes Mednarodni dom ženske v Ul. Pisoni 3 spet odprl svoja vrata. Spet se torej začenejo številne aktivnosti in delavnice namenjene dobremu počutju. Naj opozorimo samo na gibalne delavnice (telovadba, shiatsu, telesna govorica, trebušni ples, balkanski in afriški plesi, joga in številne druge), umetniško kreativne delavnice (šivanje, kvačkanje, risanje, slikanje, vrtnarjenje) in pa na tiste kulturne (informatika, angleščina ali francoščina, kreativno pisanje). Ob tem velja poudariti tudi delavnice za otroke do 10. leta in še bralna srečanja za vse starosti. Več informacij na tel 040/568476 oz. na elektronskem naslovu info@casainternazionale-donnetrieste.org.

Mednarodno srečanje GRIMM posvečeno Odiseju

Oddelek za humanistične študije na tržaški univerzi prireja danes v državni knjižnici (Trg Papa Goivanni XXIII 6) in v dvorani Gigante na sedežu univerzitetnega oddelka v Ul. Lazzaretto Vecchio 6 (1. nadstropje) 4. mednarodno srečanje skupine GRIMM. Udeleženci iz Trsta, Grenobla, Murcie, Ljubljane, Zagreba, Siene in Pulja se bodo tokrat posvetili Odiseju za vedno oz. Homerjeve miturgije in sredozemska kultura. Srečanje se bo jutri nadaljevalo v Ljubljani na Inštitutu Studiorum Humanitatis (Knafijev prehod 11).

Delavnica kozmologije

Trst, pravzaprav tržaška univerza, bo od danes do petka gostila znamenite kozmologe evropskega Initial Training Networka. Zbrali se bodo na t.i. CosmoCompu, kjer se bodo na pobudo univerze in državnega inštituta za astrofiziko (INAF) posvetili računalniški simulaciji raziskovanja vesolja - od prvih kondenzacij materije do satelitov v naši galaksiji. Prisotni bodo tudi mladi raziskovalci

ZGODOVINA - Prvi uspeh društva Edinost

Korak na poti priznanja spomenika v Bazovici

Občina Trst je pisala Deželnemu nadzorništvu

Dr. Maria Masau Dan je v imenu Občine Trst 28. avgusta pisala Nadzorništvu za zgodovinsko, umetniško in etnoantropološko dediščino za Furlanijo-Julijsko krajino glede državnega priznanja spomenika bazoviških junakov. To je prvi korak k uradnemu priznanju zgodovinskega spomenika.

Iste dne je dr. Masau Dan s pismom obvestila družbeno-politično društvo Edinost, da je občinska uprava, upoštevajoč prošnjo društva, prijavila spomenik bazoviških junakov državnemu spomeniškiemu varstvu. Društvo Edinost, piše v izjavi Samo Pahor, je tako izpolnilo svojo narodno, državljsko in politično dolžnost, da prispeva k uveljavitvi slovenskega doprinosu k porazu fašizma, k spoštovanju 9. člena italijanske ustave in 20. člena zakona št. 38 (zaščita slovenske manjšine) in vrednot antifašizma.

Zdaj bo treba prepričati po mnenju društva Edinost bolj ali manj zavedne Slovence in Slovenke, bolj ali manj zavedne antifašiste in antifašistke, bolj ali manj zavedne državljanke in državljanke, kako je imel prav pisatelj Boris Pahor, ko je 6. septembra 2010 po maši zadušnici rekel: Premalo je, če se enkrat na leto zberemo pri spomeniku bazoviških junakov in zapojemo dve pesmi. Čez vse leto bi morali uresničevati ideale bazoviških junakov in jih posredovati mladim, tako v Italiji kot v Sloveniji.

In seveda tudi, kako ima prav po mnenju Edinosti Stanka Hrovatin, ko piše: Naša naloga je bila, da v novih pogojih nadaljujemo njihov boj, in temu nismo znali vedno biti kos. Zato je danes potrebno, da smo budni, da si v strankah in vseh organizacijah civilne družbe prizadevamo za vrednote NOB in Odporništa, saj so postale temelj naše in vseh evropskih ustav: mir, delo, socialna pravičnost, solidarnost in sožitje.

Milan Pahor je v imenu Odbora za proslavo na bazoviški gmajni napovedal širše zasnovano srečanje o državnem priznanju bazoviškega spomenika. Novice, ki jih je včeraj javnosti posredovalo društvo Edinost, bodo gotovo pospešila dogajanja v to smer.

DEVIN-NABREŽINA - Sodelovanje Prvi uradni stik Sokol - Občina

Prejšnji teden se je odbor ŠD Sokol iz Nabrežine pod vodstvom predsednika Sava Ušaja srečal z devinsko nabrežinskim županom Vladimирjem Kukanjom in z odbornikom za šport Andrejem Cunjo. Šlo je za prvo uradno srečanje društva s predstavniki novoizvoljene občinske uprave.

Predsednik Ušaj je najprej orisal društveno delovanje, podčrtal pomen, ki ga šport ima za mladino in pozitivne vrednote, ki jih društvo posreduje svojim gojencem. Sodelovanje med Sokolom in občinsko upravo je bilo že s prejšnjo upravo dobro in Ušaj pričakuje, da se bo tako tudi nadaljevalo oziroma se še izboljšalo. Pred dvema letoma je Sokol prevzel upravljanje občinske telovadnice, kar je bistveno olajšalo njegovo delovanje in razporeditev treningov in tekem. Pri tem je Ušaj sporočil, da občinska telovadnica še zdaleč ne uspe zadostiti vsem terminom za društvene treninge, zato se morajo Sokolovci posluževati tudi šolskih telovadnic v Sesljanu in Devinu. Že sedaj se postavlja vprašanje pomanjkanja športnih objektov. Po mnenju Ušaja se bo morala občina nad tem zamisliti, ko bo pripravljala prihodnje investicije. Take pomisleke je Sokol predstavil že prejšnji upravi, a ni dobil zaželenih odgovorov.

Pri Sokolu je v lanskej sezoni vadilo 150 športnikov, ki so sodelovali v prvenstvih moške košarke, ženske odbojke, minibasketa in minivolleya, poleg vadbe minimotorike. V novi sezoni naj bi dejavnost ostala vsaj na tej ravni. Kar se tiče občinske telovadnice so se predstavniki Sokola pohvalno izrekli o novem parketu; sedaj pa pričakujejo, da bo občina izvedla še nekatere izboljšave (izolacija zidov, nadstrešek pri vhodu in ureditev parkirišča), ki jih je prejšnja uprava obljubila.

Župan Kukanja je zagotovil predstavnikom Sokola, da bo občina pozorno sledila društvenemu delovanju in da bo po svojih močeh in sposobnostih skušala tudi v bodoče ugoditi predloženim prošnjam.

V NEDELJO - Proslavili evropski dan judovske kulture

Stoletnica sinagoge in razstava o Carlu Morpurgu

Z odprtjem razstave o Carlu Morpurgu, ki je leta 1943 rešil dragocene dokumente in nakit tržaške židovske skupnosti in je leto kasneje umrl v lagerju v Auschwitzu je lokalna judovska skupnost v nedeljo obeležila evropski dan židovske skupnosti. Obenem je to bila priložnost za praznovanje 100. obletnice odprtja sinagoge, ki je potekalo ob prireditvi tudi drugih pobud.

Razstavo so priredili v muzeju »Carlo e Vera Wagner« v Ul. del Monte št. 5 in bo odprta do 30. decembra ob ponedeljkih, sredah in petkih od 10. do 13. ure ter ob torkih in četrtek od 16. do 19. ure. Pobudo z naslovom Tragedija pravičnega človeka so priredili Daniela Gross, Claudio Ernè in Mauro Tabor.

Sicer je praznovanje zaznamovala tudi polemika, ki jo je zanimala nedavna razstava na županstvu. V občinski umetnostni dvorani je bila namreč v juliju razstava o Palestincih oz. Palestini, ki jo je priredil tržaški odbor nevladne organizacije Salaam ragazzi dell'Ulivo. Naslov razstave, ki je bila še prej na ogled v Firencah, Sieni, Rimu,

V nedeljo so uradno odprli razstavo o Carlu Morpurgu

KROMA

Lucci in v Roveretu je bil Palestina sožitja: zgodovina Palestincev v obdobju 1880-1948. Toda nekateri odenki razstave so bili za nekatere nesprijetljivi in je predsednica združenja Italija-Izrael iz Pordenona Anat Hila Levi formalno protestirala pri tržaškem županu Robertu Cosoliniju. Župan je vzel na znanje in obžaloval dejstvo, da

je bil kdo užaljen zaradi razstave. Povedal je, da je občinska uprava dala dovoljenje za razstavo, ni pa bila točno seznanjena z njeno vsebino. To bi pomnilo na navedeno predhodno cenzuro, je poudaril Cosolini. Župan je še povedal, da obstaja tudi zorni kot Palestincev in dodal, da ima vsekakor vsakdo pravico, da izrazi svoje mnenje.

Včeraj danes

Danes, TOREK, 4. septembra 2012
ZALKA

Sonce vzide ob 6.30 in zatone ob 19.37
- Dolžina dneva 13.07 - Luna vzide ob 21.03 in zatone ob 10.36

Jutri, SREDA, 5. septembra 2012
LOVRENC

VREME VČERAJ: temperatura zraka 25 stopinj C, zračni tlak 1015 mb ustaljen, vlaga 45-odstotna, veter 20-50 km na uro severo-vzhodnik, nebo rahlo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 25 stopinj C.

Lekarne

Do sobote, 8. septembra 2012
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Campo San Giacomo 1 - 040 639749,
P.le Valmaura 11 - 040 812308, Opčine - P.le Monte Re 3 - 040 211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30

Campo San Giacomo 1, P.le Valmaura 11, Ul. Ginnastica 39/A, Opčine - P.le Monte Re 3 - 040 211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Ginnastica 39/A - 040 764943.
www.farmacititrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnice: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Izleti

MLADINSKI ODSEK SPDT vabi svoje člane, da se udeležijo spominskega pohoda Bazoviških junakov, ki ga prireja SZ Sloga v sodelovanju s SPDT in SK Devin. Zberemo se v nedeljo, 9. septembra, ob 9.30 pri Kalu v Bazovici. Vabljeni!

OMPZ »Friderik Baraga« organizira v soboto, 15. septembra, romarski izlet na Trsat, Reko, Opatijo, Lovran. Za vpis in vse ostale informacije pokličite čim prej na tel. št. 347-9322123.

Osmice

BORIS IN MARGARET MIHALIČ z družino vabita na pozno poletno osmico na Katinari pri Nadliškovih. Tel. 335-6067594.

DRUŽINA KOMAR ima v Logu osmico. Poleg vina nudi domač prašičji prigrizek in oljčno olje. Vabljeni!

DRUŽINA ŠUC je odprla osmico, Briščiki 18.

NA KONTOVELU »Kamence« je odprta osmica. Vabljeni!

OSMICA je odprta pri Štolfovih, Salež 46. Tel. 040-229439.

OSMICA je odprta v Šempolaju v oljčnem gaju. Vabljeni.

OSMICO je odprl Milič, Repen 49. Toplo vabljeni! Tel. 040-327104.

OSMICO je odprl Stanko Milič v Zgoniku. Tel. 040-229164.

OSMICO je v Mavhinjah 58/A odprla družina Pipan-Klarič. Toplo vabljeni! Tel. 040-2907049.

PRI DAVIDU v Samatorci št. 5 je odprta osmica. Tel. 040-229270. Vabljeni!

Čestitke

Danes praznuje v Bazovici okroglih 60 let naša VOJKA. Vse najboljše ji želijo Egon, Damjan, Peter, Verena in Mara.

Kino

AMBASCIATORI - 16.00, 19.00, 22.00
»Il cavaliere oscuro - Il ritorno«.

ARISTON - 18.15, 21.00 »C'era una volta in Anatolia«.

CINECITY - 15.30, 17.30, 18.45, 21.00, 22.00 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; 18.30 »The Amazing Spiderman«; 16.30 »Lol - Pazza del mio migliore amico«; 15.45, 17.55, 20.05, 21.10, 22.15 »The expandables 2 - I mercenari 2«; 21.15 »Biancaneve e il cacciatore«; 16.00, 16.30, 18.05, 18.45, 20.10, 22.15 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; 17.00, 19.10, 21.20 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa 3D«.

FELLINI - Dvorana je zaprta zaradi dopusta.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Monsieur Lazhar«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.45, 18.30, 20.30, 22.10 »Lol - Pazza del mio migliore amico«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »La Faida«.

KOPER - PLANET TUŠ - 15.00 »Ledena doba 4 - 3D (sinhro.)«; 16.00 »Ledena doba 4 (sinhro.)«; 15.10, 17.00, 17.20 »Madagascar 3 - 3D (sinhro.)«; 16.05, 18.15 »Madagascar 3 (sinhro.)«; 20.25 »Popolni spomin«; 18.10 »Larina izbira«; 20.20 »Plaćanci 2«; 19.30, 21.40 »Odplesi svoje sanje 4 - 3D«; 21.00 »Bournova zapaščina«; 16.10, 18.40, 21.10 »Stari je nor«; 18.50 »Madagascar 3«; 19.10, 21.20 »Paranorman 3D«; 16.50 »Kuharski mojster«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 17.30, 20.30 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; Dvorana 2: 16.30, 18.15, 20.00, 21.45 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa 3D«; Dvorana 3: 15.45, 16.40, 18.30, 20.25, 22.15 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »I mercenari 2«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 18.30, 21.30 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; Dvorana 2: 17.30, 20.30 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; Dvorana 3: 17.30, 20.15, 22.15 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa 3D (dig.)«; Dvorana 4: 16.30, 18.10, 19.50, 21.40 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; Dvorana 5: 17.40, 20.00, 22.10 »Monsieur Lazhar«.

Šolske vesti

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO OPČINE sporoča, da bo prvi dan pouka v vseh osnovnih šolah in otroških vrtcih v ponedeljek, 10. septembra, od 8.00 do 12.00.

NA SLOVENSКИH VIŠJИH ŠOLAH v Trstu se bo pouk začel v ponedeljek, 10. septembra.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA DOLINA sporoča, da se bo pouk na nižji srednji šoli, na osnovnih šolah in v vrtcih začel v ponedeljek, 10. septembra, od 8.00 do 12.00; navedenega dne ne bo kosila. Nadaljnje informacije bodo starši dobili prvi dan pouka.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA OPČINE sporoča, da bo prvi dan pouka v vseh osnovnih šolah in otroških vrtcih v ponedeljek, 10. septembra, od 8.00 do 12.00. Na srednji šoli S. Kosovela bo prvi dan pouka 10. septembra; na Opčinah od 8.00 do 12.35, na Proseku od 7.55 do 12.30.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA V. BARTOL sporoča, da se pouk za vse stopnje šol začel v ponedeljek, 10. septembra, od 8.00 do 12.30 brez kosila. Nadaljnje informacije bodo starši dobili prvi dan pouka.

OBČINA REPENTABOR IN OBČINA ZGONIK obveščata, da se bosta storitvi šolske menze za otroške vrtce in osnovne šole ter šolskega prevoza za otroške vrtce, osnovne in srednje šole pričeli v torek, 11. septembra.

prej do novice

www.primorski.eu

VIDEM V BELO ČRNEM - V soboto začetek tretje izvedbe

V ospredju Keith Haring in njegov pogled na sakralno

Pianist Stefano Bollani navdušil občinstvo – Na gradu Erwitte fotografije in Marangonijeve grafike

Na nasprotnih koncih barvne palete: bela in črna barva, namreč. Zanimivo v slovenski sestavljenki izpostavimo črno – črno belo, v italijanski pa belo – bianconero. Odras slovenskega pesimizma in italijanskega optimizma? Kakorkoli, Belo&črno, točneje Bianco&nero je naslov pestrega niza prireditev, ki ga že tretje leto v Vidmu prireja istoimensko združenje (Bianco e nero) v sodelovanju z Deželo FJK in Občino Videm ter s podporo Fundacije Crup, Pokrajine Videm, videmske Trgovinske zbornice in Pilosia.

Prvi, sobotni dan pobude Bianco&nero 2012 je bil natrpan z dogodki. Dopoldne so predstavnikom medijev in institucij v bivši cerkvi sv. Frančiška predstavili enega od osrednjih razstavnih projektov, 11 del velike dimenzije na sakralno temo Keitha Haringa. Popoldne so v zgodovinskih prostorih dvorane parlamenta (Sala del parlamento) na videmskem gradu povabljenec razkazali fotografsko razstavo Elliota Erwitta in poseben izbor lesorezov furlanskega ustvarjalca Tranquilla Marangonija. Vmes so v občinski palači organizatorji in sodelujoči uradno predstavili celotno pobudo. Sobotni program pa je z zelo odmevnim (in razprodanim) klavirskim koncertom v cerkvi sv. Frančiška sklenil izredno priljubljeni Stefano Bollani.

V nedeljo se je nadaljeval poklon američkemu umetniku: najprej so uradno odprli razstavo Keith Haring Extralarge, zvečer pa so v kinodvorani Visionario predvajali film The Universe of Keith Haring. Včeraj je bila na vrsti beseda: ob 19. uri so razpravljali o "posvečevanju praznikov", zvečer pa je nastopil zvezdniški Vittorio Sgarbi. Nekateri dogodki so že za nami, za druge pa je še dovolj časa, da jim posvetimo pozornost. To predvsem velja za Haringovo razstavo, ki bo na ogled do 15. februarja 2013. Vsako nedeljo ob 17. uri si bo mogoče njegovih deset svojstvenih prikazov božjih zapovedi in Poroko med peklo in nebesi ogledati ob strokovni razlagi, vsekakor sta pri blagajni na voljo tudi katalog in dvd The Universe of Keith Haring.

Ustvarjalni lok tega ameriškega umetnika je bil zelo kratek. Rodil se je leta 1958 v zvezni državi Pennsylvania, vendar je umetniško dozorel v New Yorku, kjer je za posledicami aidsa umrl fe-

Pianist Stefano Bollani je v soboto koncertiral v cerkvi sv. Frančiška med Haringovimi »kulisami«

bruarja 1990. Čutil je, da mu bolezen strogo odmerja čas, zato je ustvarjal zelo mrzlično. Deset velikih slik – v bazi so široke pet metrov, visoke sedem metrov in pol, zgoraj so zaokrožene v lok – je ustvaril v treh dneh v Franciji. Muzej sodobne umetnosti v mestu Bordeaux pa je namreč leta 1985 namenil samostojno razstavo. In za to priložnost so ta ogromna dela, ki »jih lahko bereš tudi drugače, če ne veš, da gre za deset božjih zapovedi«, kot je pojasnil avtor, tudi nastala. V videmski srednjeveški (nekdanji) cerkvi je na mestu oltarja nameščena še večja slika, široka 13 in visoka 7 metrov, The Marriage of Heaven and Hell. Haring jo je ustvaril istega leta po naročilu znanega koreografa Rolanda Petita za marsejski balet. Zgornji del zapolnjujejo svojstveni angeli, spodnjo prav tako svojstveni hudički, oba dela pa v sredini spajata roki z natikanjem prstana. To delo je črno belo, ostalih deset, ki sestavljajo enega najbolj cenjenih Haringovih sklopov, The Ten Commandments, pa je zelo barvitih (posamezni barvi je umetnik poveril točno določen pomen). Binom belo-črno gre zato brati v vsebini, v boju med do-

brim in zlom. V tem ciklu, kot je pojasnil sam avtor, je izpostavil to, kar počnemo, pa čeprav ne bi smeli (npr. krasti).

Kot soočanje med dobrim in zlom je nastavljal svoj koncert tudi pianist in skladatelj Stefano Bollani, ki mu je izredno popularnost prineslo televizijsko nastopanje. V enourni klavirski koncert, ki ga je izvedel brez premora, je vnesel veliko znanih in manj znanih skladb najrazličnejših žanrov, znan odlomek iz muzikala Jesus Christ Superstar pa je tudi odpel. Številno občinstvo še ni bilo potešeno in je izsililo več dodatkov, med katerimi se je Bollani ironično razgovoril, zbranim pa se je dodatno prikupil, ker je odigral več zaželenih skladb. Na njegov način, ki ob tipkah upošteva še udarjanje z nogo, rahlo tolčenje po klavirskem ohišju in mikrofonu, obrazno mimiko ...

Črno bele fotografije in lesorezi: v bogato poslikanih prostorih videmskega gradu sta do konca meseca na ogled dve razstavi. Na prvi svojo zanimivo in ironično galerijo psov predstavlja živeči fotograf Elliot Erwitt. Sin ruskih židovskih staršev, ki so se izselili v Francijo, je zaslovel predvsem kot fotore-

porter v okviru slovite agencije Magnum, s katero je začel sodelovati leta 1953. Cenjen pa je tudi po svojih portretih, svojo ljubezen do živali, še posebej psov, pa izkazuje tudi s pomočjo fotografskega aparata. Širok izbor njegovih Psov – Dogs v črno belem je zdaj na ogled v Vidmu.

Še bolj tematsko je zastavljena razstava del Tranquilla Marangonija, pripravljena v sodelovanju s sinom Aldom ob stoletnici umetnikovega rojstva. Marangoni, rojen v Pozzuolu del Friuli, je ustvarjal v različnih tehnikah. Za tokratni prikaz njegovega opusa so izbrali izsek lesorezov na temo potovanj. Kraje, ki jih je obiskal, je skozi svoje oči in tehniko prenesel na grafične liste, ki so večinoma enobarvni. V tem tednu so vse razstave odprte s podaljšanim urnikom, medtem ko bodo po 9. septembru uvedli spet normalen režim. Natančne informacije in podroben program, ki ga bo v soboto zvečer slavnostno s koncertom zaokrožil Ennio Morricone, je mogoče dobiti na spletni strani HYPERLINK "http://www.bianconeroutine.com/"www.bianconeroutine.com. (bip)

GLASBA - Maribor Festival v znamenju petic

Letošnji Festival Maribor bo v znamenju petic, je na predstavitvi programa včeraj povedala direktorica festivala Brigita Pavlič. Med 5. in 15. septembrom bo izvedenih 15 koncertov, ki jih je že peto leto zapored izbral umetniški vodja festivala Richard Tognetti. Festival Maribor je za Festivalom Ljubljana drugi najstarejši festival v Sloveniji. Razvil se je iz Večerov baročne glasbe v mariborskem gradu, v zdajšnji obliki pa je nastopil leta 2008, ko je umetniško vodstvo prevzel avstralski violinist, dirigent in skladatelj Tognetti.

»Tudi letos smo poskrbeli za deset dni odlične glasbe,« je slednji povedal v video nagovoru z Edinburghskega festivala. Festival razen redkih izjem ne vabi zasedb z že pripravljenimi programi, temveč vrhunske glasbenike, ki nato glede na programski izbor umetniškega vodje na festivalu samem oblikujejo različne zasedbe. Vsi koncerti so torej festivalske produkcije.

Jedro festivalskega orkestra ponovno tvorijo člani Avstralskega komornega orkestra, ki žanje odlične kritike po vsem svetu. Pridružili se jim bodo izbrani slovenski in tuji solisti ter člani slovenskih in tujih orkestrov. Novost pa je festivalski zbor, ki ga bodo sestavljali izbrani slovenski in tuji pevci ter člani zbora Opere in baleta SNG Maribor pod vodstvom Daniele Candillari.

Festivalsko dogajanje se bo začelo jutri, ko se bo na odru Dvorane Union predstavila ameriška sopranistka Dawn Upshaw, štirikratna prejemnica nagrade grammy. V četrtek sledi koncert Navdihujoče domoljubje z Denesom Varjonom na klavirju, Satu Vanska na violini in Thomasom Demengo na čelu. Po koncertu za mladino pod vodstvom Tilna Artača bo Avstralski komorni orkester pod taktirko Tognettija v petek izvedel klasična dela Johanna Sebastiana Bacha in Felixa Mendelssohna Bartholdyja. V soboto se bo sta Antonio Vivaldi in Nicolo Paganini prepletla z undergroundom Davida Bowieja v projektu Vse.

Eden od vrhuncev festivala bo multimedijski projekt Greben, ki bo na sporedu 14. septembra. V njem Tognetti združuje svoji dve ljubezni – do glasbe in do surfanja. Svečani zaključek bo s koncertom Oda radosti, kjer bo Tognetti pokazal svoje obvladovanje Ludviga van Beethovna, po katerem najbolj slovi.

BENEŠKI FILMSKI FESTIVAL - Filma obeh Američanov nista izpolnila velikih pričakovanj

Malick in Anderson razočarala kritike

Kitano z akcijskim filmom, Assayas o revolucionarnih sanjah maja 1968 - Cipri prepričal s črno komedijo s Sicilije, Mordini z aktualno zgodbo iz industrijske četrti

Dež in slabo vreme nista preprečila, da bi se včeraj pred rdečo preprogo beneške mostre zbrala množica ljubiteljev Takešija Kitana, mogoče najznamenitejšega sodobnega japonskega režiserja v tujini. V Evropi ljubijo predvsem njegove akcijske filme, doma v Tokiju pa komedije. Kitanov oče je bil član yakuze, japonske mafije in tudi zato danes 65-letni režiser tako zelo rad snema krvave zgodbe. Za zlatega leva, ki ga je Kitano že zmagal pred petnajstimi leti, se tokrat poteguje njegov Outrage Beyond, še enkrat film o korupciji in nasilju.

Za razglednico s pozdravi iz kraja in obdobja, ki ju v resnici že poznamo in ki se ju je že kar nekaj filmskih avtorjev lotilo, je tokrat poskrbel Olivier Assayas. Apres Mai, Po maju je namreč film o letu 1968 in skupini mladih gimnazijcev, ki se grejo revolucije. Pariška pomlad krepki v njih sanje in ideale, ki pa se jim morajo nekateri izmed njih kaj kmalu odpovedati, saj je gre življenje svojo pot. Assayas, ki se je tistega obdobja že lotil tudi v prejšnjem filmu, je tokrat želel, kot je povedal včeraj na Li-

du, »posneti zgodbo o protikulturi leta 1968, o undergroundu, ki je kmalu postal pravo gibanje.«

Assayas in Kitano pa sta bila zadnja gosta dolgega festivalskega vikenda, ki je letos Lidu prispeval celo vrsto uglednih avtorjev. Od Paula Thomasa Andersona in njegovega filma Master do mogoče največjega mojstra sedme umetnosti tega časa, Terrencea Malicka in zgodbe To the wonder.

Oba sta Američana. Tako eden kot drugi, nekako osrednja režiserja letošnjega festivala, za čigar filme je že od vsega začetka vladalo največje pričakovanje. Malickovo zgodbo, v kateri ob Javieru Bardenu in Benu Afflecku nastopata tudi Romina Mondello in bivša Bond girl, Olga Kurylenko, so na novinarski projekciji celo izžvižgali. Andersonovo pripoved o nastanku in razvoju verske sekte, ki v marsičem spominja na scientology, pa ocenili za razvedčen film. Tako ena kot druga pripovedujeta o sentimentalnih odnosih. Pri Malicku je v ospredju dotrajan ljubezenski odnos mladega para, ki se ne zna odločiti, da bi se razšel. Pri Andersonu pa morbo-

zno čustvo verskega pridigarja in mlajšega neuravnovešenega vojaka, ki se po vojni v Vietnamu ne more nikakor vrniti k normalnemu življenju.

Terrencea Malicka, ki se že od leta 1973 ne pojavlja v javnosti, seveda na Lidu ni bilo. Nekateri njegovi ljubitelji pa so izobesili plakate s sliko in prošnjo, da če ga kdo sreča, naj to pravočasno javi.

Med Italijani pa je v soboto prepričal Daniele Cipri; sicilski režiser, ki v črni komediji E' stato il figlio opisuje arhaični vsakdan družine Ciraulo v Palermu. Mafijska tolpa ubije najmlajšo družinsko članico malo Serenello. Ciraulovi lahko tako prejmejo denarni prispevek, ki ga država namenja žrtvam nasilja. Dvesto milijonov nekdanjih lir, ki Ciraulovim uničijo življenje.

Za drugo italijansko zgodbo pa je včeraj poskrbel mladi režiser Stefano Mordini, ki je v film spremenil nagajni roman mlade pisateljice Silvie Avalone Acciaio. Zgodbo, postavljeno v delavsko četrt toskanskega Livorna. V Piombino, kjer visoki dimniki jeklarne Ilva pljujejo dim in uničujejo sanje, želje in življenja mlade generacije ... (lga)

Takeši Kitano včeraj na beneškem filmskem festivalu

ANSA

GORICA - Novo šolsko leto v slovenskih jasliah v Ulici Rocca

»Prišleci« iz mešanih in italijanskih družin

Včeraj sprejeli 17 otrok, po dveh tednih privajanja se jim bodo pridružili še malčki, tako da jih bo skupno 25

Novo šolsko leto se je za otroke slovenskih jasli začelo na igriv način

BUMBACA

V slovenskih otroških jasliah, ki delujejo v severni mestni četrti v Gorici, se je včeraj začelo novo šolsko leto. Z vzgojiteljicami, ki jim bodo sledile vse do julija, so se včeraj ponovno srečali večji otroci, ki so slovensko ustanovo v Ulici Rocca obiskovali že lani. Letih je sedemnajst. Čez dva tedna se jim bo pridružilo še osem malčkov, ki se bodo takrat prvič znašli v novem okolju. S polno zasedenostjo vseh razpoložljivih mest - skupno jih je 25 - bo torej slovenska vzgojna ustanova v tem šolskem letu začela delovati že septembra, medtem ko so v šolskem letu 2011-2012 zadnjega otroka sprejeli šele marca.

»Danes (včeraj, op.ur.) so v jasli prišli vsi večji otroci, 17. septembra pa se bo začelo postopno uvajanje osmih malčkov. Večina izmed njih prihaja iz mešanih ali čisto italijanskih zakonov, jasli pa bosta obiskovala tudi dva otroka, katerih starši so slovenski državljani,« je povedala koordinatorica jasli Mara Tinta, ob kateri bodo za vzgojo otrok do konca šolskega leta skrbele Margherita Bello in Nataša Mužić, ki sta v jaslih poučevali tudi lani, ter Katja Dorn, ki se je ostalim vzgojiteljicam pridružila letos. Ali je iz lestvice sprejetih izostal kak slovenski otrok - to je lani povzročilo veliko polemik -, je

težko preveriti. Po imenih sodeč (objavljena so na razglasni deski v centru Lenassi) so na čakalni listi (sicer z eno izjemo) le italijanski otroci in sinovi priseljencev.

»Glede na to, da je znanje slovensčine otrok zelo različno, moramo primerno planirati tudi naše delo. Lani smo en projekt namenile izrecno jeziku oz. širjenju besednega zaklada: menim, da bomo nekaj podobnega vključile tudi v letošnji vzgojni plan. Načrtovanje bo potekalo v prihodnjih dveh mesecih, ki jih bomo posvetile predvsem opazovanju otrok, novembra pa bomo plan z vzgojnimi cilji predstavile staršem,« je povedala koordinatorica. Osnovna navodila so starši novih otrok prejeli že maja, prejšnji teden pa so jih vzgojiteljice povabile na dodatno srečanje, kjer so dobili podrobnejše informacije.

Ta teden bodo jasli, ki jih preko socialne zadruga La Cilie upravlja konzorcij Il mosaico - izjema so sicer storitve čiščenja, ki jih je občina zaupala zadrugi L'On-da nova - delovale samo do 13. ure (s kosilom), prihodnji ponedeljek pa bo ustanova začela delovati s polnim urnikom. Mara Tinta pravi, da je poslopje v Ulici Rocca zelo dobro opremljeno in urejeno, občinska uprava pa je bila doslej vedno pozorna do njihovih potreb. (Ale)

PLEŠIVO - Pod Sirkovo gostilno Združenje mamic z novim sedežem

Zbrali že 82 članic - Zaprtje porodnišnice »velika izguba«

Med nedeljskim srečanjem na Subidi

BUMBACA

V enem samem letu so zbrali 82 članic. Ta podatek zgovorno pričla o zanimanju, ki ga je med mamicami in bodočimi mamicami iz Gorice in okolice vzbudilo združenje »Il nido delle cicogne«, ki je pred kratkim dobilo nov sedež. Odslej bodo dejavnosti združenja, ki želi biti v oporo ženskam v enem izmed najbolj občutljivih življenjskih obdobij - nosečnosti in prvih mesecih otrokovega življenja -, potekale pod Sirkovo gostilno Pri lovcu na Subidi, kjer so v nedeljo priredili tudi družabno srečanje. Samo ob tej priložnosti se je v združenje včlanilo 15 mamic.

»Združenje smo ustanovile pred enim letom. Sedež smo doslej imele v Mošu, prostore, ki nam jih je dala v najem občina, pa smo zapustile zaradi sosedovih pritožb. Zelo sem hvaležna družini Sirk, ki nam je ponudila nov sedež,« je povedala Teresa Braidot, dolgoletna babica v goriški porodnišnici, ki se je po upokojitvi odločila, da bo s svojim znanjem in izkušnjo še naprej pomagala nosečnicam in dojenčkom. »Naše združenje ponuja razne pobude. Pri nas dobijo mamicе stvarne nasvete za boljše počutje med nosečnostjo, porodom, dojenjem in odstavljanjem, prirejamo pa tudi dejavnosti za otroke ter srečanja s psihologom na razne teme, od poporodnih težav do sprememb v partnerskih zvezah po rojstvu otroka. Organiziramo tudi tečaj masaže za dojenčke, telovadbo za mamice in srečanja z homeopatom,« je navedla in dodala, da bodo 12. in 19. septembra organizirali praktična večera na temo priprave na porod in prihoda novorojenčka na dom. Teresa Braidot je bila, kot rečeno, dolgo let zaposlena v goriški porodnišnici, o njenem morebitnem zaprtju zato meni: »Mamicam vedno pravim, da je to njihova osebna izbira, vendar si želim, da bi se v čim večjem številu odločile za porod v Gorici. Oddelek bodo drugače gotovo zaprli, kar bi bila velika izguba.« (Ale)

PECOL DEI LUPI Odlagališče ni še polno, o odprtju pa odloča FJK

Odlagališče v kraju Pecol dei lupi ni še polno, v njem pa je manj prostora, kot je ocenilo podjetje Ambiente Newco. To izhaja iz prvih izsledkov študije, ki jo je podjetje Golder associates izvedlo v prejšnjih mesecih na območju odlagališča v Krmini, ki ga je goriška pokrajina zaprla konec leta 2010. Točna količina odpadkov, ki bi jih lahko deponija sprejela, ni še znana - podjetje izvaja namreč zadnje meritve -, bila pa naj bi manjša od tiste, ki jo je napovedovalo goriško podjetje za javne storitve.

»Študijo, ki smo jo zaupali podjetju Golder, smo želeli preveriti dvoje, in sicer skladnost med projektom deponije, na katerem je slonela avtorizacija, in potekom polnjenja ter način upravljanja odlagališča. V zvezi s prvo točko še pričakujemo nekatere odgovore, podjetje pa nam je že oddalo rezultate o upravljanju,« pravi podpredsednica in odbornica za okolje pokrajine Gorica Mara Černič. Da bi preverilo tipologijo odloženih odpadkov in stopnjo sesedanja, je podjetje izvirtalo vrtnice na treh različnih predelih odlagališča, ki so jih polnili v treh različnih obdobjih. »Iz analiz izhaja, da je bilo vodenje odlagališča pravilno. Razlike med tremi predeli odlagališča so zrcalo uvedbe sortiranja na Goriškem. Ko so uporabljali najstarejši del odlagališča, so vanj odlagali suhe in vlažne odpadke, v najnovšem delu odlagališča pa ostanke vlažnih odpadkov ni več, kar je rezultat ločenega zbiranja,« pojasnjuje Černičeva, po kateri je tudi stopnja sesedanja, ki jo je podjetje zabeležilo, pravilna. »Stopnja sesedanja je nekeje med 1,03 in 1,04, kar je v skladu s tipologijo odpadkov, ki so jih odlagali na Krminskem,« izpostavlja Černičeva in nadaljuje: »Če bi v odlagališču res bilo še prostora za 36.000 ton odpadkov, bi bila stopnja sesedanja drugačna. Analize so sicer pokazale, da deponija ni še zasičena, prostora pa je gotovo manj, kot trdi podjetje Ambiente Newco.«

Podjetje za javne storitve se, kot znano, zavzema za ponovno odprtje odlagališča, temu pa nasprotujejo pokrajina, krminska občina in občani. Černičeva vsekakor poudarja, da izdajanje dovoljenja za ponovno odprtje deponije ni več v pokrajinski pristojnosti. »Če bo podjetje Ambiente Newco hotelo odpreti odlagališče, bo moralo prošnjo nasloviti na deželno FJK. Avtorizacija je bila namreč v naši pristojnosti le do leta 2011. Mi bomo vsekakor sodelovali pri omizju, kjer se bo o tem odločalo,« zaključuje Černičeva. (Ale)

NOVA GORICA - Pokuš roparske tatvine

Prodajalko zlasal

V torbo spravil deset »šteč« cigaret, plačal pa jih je le pet - Žensko tudi sunil v obraz

V trgovini Kompas Shop v Rožni Dolini je bil v nedeljo poskus roparske tatvine. V trgovino je ob približno 10.40 vstopil 79-letni moški, italijanski državljani, s prodajni polic vzel deset »šteč« cigaret in jih spravil v vrečki, ki ju je prinesel s seboj. Nato je odšel do blagajne in plačal le pet »šteč« cigaret, preostale zavoje pa je blagajničarki zamolčal oz. jih ni plačal. Zapustil je trgovino in se odpravil proti avtomobilu, za njim pa sta se odpravili tudi prodajalki in ga večkrat pozvali, naj vrne cigarete, ki jih ni plačal. Ko je moški uvidel, da očitno ne bo mogel odpeljati, je izstopil iz avta ter eno od prodajalk s pestjo udaril v obraz in jo zlasal. Omenjeni prodajalki, ki se je branila, je v pomoč priskočil moški do prihoda policistov na kraj. Zaradi nedostojnega vedenja na kraju so policisti možakarju izdali plačilni nalog zaradi kršitev določil zakona o varstvu javnega reda in miru, ukradeno blago pa je bilo zaseženo in vrnjeno lastniku oz. trgovini. Obveščeni je bil tudi preiskovalni sodnik okrogne sodišča in državno tožilstvo v Novi Gorici. Policisti bodo zoper 79-letnega italijanskega državljanca podali kazensko ovadbo.

Trgovina v Rožni Dolini

GORICA - Karabinjerji prijaviteli ptičarja

Med hišno preiskavo našli še deset drozgov in kosov

Ptice so bile v slabem stanju, ena je bila celo brez noge

VIŽINTINI - V nedeljo

Avto pristal na strehi, mati in sin v bolnišnici

Previsoka hitrost je po vsej verjetnosti botrovala prometni nesreči, ki se je zgodila v nedeljo popoldne pri Vižintinih in v kateri sta bili ranjeni dve osebi. Na pokrajinski cesti št. 15 se je prevrnil avtomobil, v katerem sta se peljala mati in sin, ki so ju reševalci pospremlili v goriško bolnišnico. Oba sta bila le lažje ranjena, posledice nesreče pa bi lahko bile zelo hude.

Dogodek se je pripetil malo pred 14. uro pri Vižintinih. Po pokrajinski cesti v smeri iz Ronk proti Gorici sta se z avtomobilom znamke Fiat palio pripeljala 25-letni R.D. iz Tržiča in njegova 49-letna mati P.B..

Mladenič, ki je sedel za krmilom, je v levem ovinku izgubil nadzor nad vozilom. S kolesom avtomobila je najprej zadela rob ceste, nato pa je trčil v steno na drugi strani ceste in se prevrnil na streho. K sreči ni v tistem trenutku v nasprotni strani privozil noben avtomobil, saj bi v tem primeru skoraj neizbežno prišlo do trčenja. Na kraj so prišli reševalci službe 118, ki so odpeljali voznik in potnico na pregled v goriško bolnišnico. Po navajanju prometne policije iz Gorice, ki preučuje okoliščine nesreče, sta oba lažje ranjena. Na prizorišče nesreče so prišli tudi goriški gasilci. (Ale)

Ob treh pticah, ki sta jih prevažala z avtomobilom, sta na domu imela še deset drozgov in kosov, za katere nista dobro skrbeli. Karabinjerji iz Gorice so opravili hišno preiskavo na domu dveh ptičarjev, ki so ju v noči s petka na soboto zasačili na državni cesti št. 55 v bližini Gabrij. 58-letni G.V. iz Gradišča in njegov 54-letni brat G.V. (začetnici njunih imen sta enaki), ki živi v Zagraju, sta v prtljažniku avtomobila skrivala tri kletke, v katerih je bilo ravno toliko ptic, ki sta se jih lovca posluževala za privabljanje drugih ptic. Živali so bile videti slabotne, ob tem pa niso bile označene z obveznim obročkom, ki je potreben za njihovo identifikacijo. V prtljažniku je bilo tudi veliko mrež in drugih pripomočkov, ki služijo za lov ptic. Karabinjerji, ki so ju prijaviteli zaradi slabega ravnanja z živalmi, so nato opravili tudi hišno preiskavo. Brata sta doma imela še deset drozgov in kosov, ki ravno tako niso imeli identifikacijskega obročka. Skoraj vse živali so izgubljale perje in so imele oguljen rep, ena pa je bila celo brez noge. Doma sta ptičarja imela tudi številne druge kletke in mreže za lovljenje ptic. (Ale)

SOLKAN-PEVMA - Soško regato izpeljali v navezi z evropskim prvenstvom

Dan kot nalašč za na reko, a pol manj veslačev, prvič brez občin

Nenaklonjene vremenske napovedi niso bile brez učinka - Med udeleženci pokrajinski »trio« - Oče in sin »priveslala« izza Urala

Vremenoslavci so udarili mimo: napovedali so suho soboto in mokro nedeljo, zgodilo pa se je ravno nasprotno. Nedelja je bila sončna in kot nalašč za regato na Soči, ki je potekala že sedemindvajsetič.

Neugodne napovedi so vsekakor vplivale na udeležbo. Kljub izrednosti izvedbe, ki je sovpadala z evropskim mladinskim prvenstvom v kajakah in kanujih, se je na startu pri čolnarni Kajak kluba Soške elektrarne zbralo veliko manj ljudi kot v zadnjih letih. Navajeni smo bili na 200 do 300 in več veslačev, v nedeljo pa se jih je zbralo le 143. Zaradi napovedanih plošč se niso zglašili udeleženci iz osrednje Slovenije, ki jih je bilo v minulih letih od 50 do 100, kriva je lahko tudi predčasna trgatve, nekateri pa niso mogli na Sočo, ker so vključeni v organizacijo evropskega prvenstva. Osip gre morda iskati tudi v strošku za vpisnino, ki v kriznih časih in spričo več udeležencev regate v isti družini ni zanemarljiv. Omeniti gre še - prvič - odsotnost predstavnikov tako goriške kot novogoriške občine, ki so doslej vsakič voščili srečno vožnjo veslačem; to sta tokrat opravila predstavnik organizatorjev - Albin Spacal za Kajak klub Soške elektrarne in Robert Makuc v imenu kajakaškega kluba Šilec. Pozdravila sta še Joško Leban, predsednik Krajevne skupnosti Solkan, in podpredsednica goriške pokrajine Mara Černic.

Proga je bila letos nekoliko krajša, saj so kajaki, kanuji in gumenjaki pristali v Soškem parku pri Pevmi, kjer je bil tudi cilj za tekmovalce prvenstva, ki so startali kaki dve uri za rekreativci. Dobrodošlico na bregu so veslačem pripravili muzikantje Joško, Mišo, Simon in Claudio, ki so svoj nastop nadaljevali tudi na bližnjem prireditvenem prostoru, kjer je za pogostitev poskrbelo Združenje »Krajevna skupnost za Pevmo, Štmaver in Oslavje«. Najprej so nagradili najbolj številčne skupine: največ veslačev sta na regati imeli društvi KK Soške elektrarne iz Solkana in KK Šilec iz Gorice (vsako po 29 udeležencev), enajst sta jih premogli skupini Gasilcev in Univerze iz Nove Gorice, deset pa posadki Coca Cole in goriške pokrajine (na gumenjaku so bili kar trije odborniki: Mara Černic, Federico Portelli in Donatella Gironcoli). Devet ljudi je spravila na gumenjak Zadružna banka Doberdob in Sovodnje, po osem skupini mestne občine Nova Gorica in Brgešince itd. Kot najstarejši se je soškimi valovi spoprjel Ivo Hvalica (letnik 1936), najmlajši pa je bil Elija Makuc (2007). Posebno priznanje sta kot najbolj oddaljena udeleženca prejela Ivan in Fedja Ščavkovskij, oče in sin, ki sta na Goriško priveslala izza Urala, iz mesta Jekaterinburg (nekdanjega Sverdlovska).

Med 12. in 14. uro je potekalo evropsko ekipno tekmovanje s po tremi plovili oz. tekmovalci. Sledilo je nagajevanje, kolajne pa so podeljevali ugledni gostje: predsednik evropske kajakaške zveze Albert Woods, predsednik kajakaške zveze FJK Sergio Soranzio, predsednik in sekretar slovenske kajakaške zveze Bojan Žmavec in Jakob Marušič, podpredsednica goriške pokrajine Mara Černic, predsednik ZSSDI Jure Kufersin, Antonello

Pred startom (spodaj) in med brzicami (desno)

BUMBACA

Saia iz goriške občine in drugi. Vse je potekalo s pravo mero protokolarnosti z dviganjem zastav in igranjem državnih himen ter mladostne radoživosti z navijaškimi vzkliki ob razglasitvi dobitnikov kolajn. Največkrat so zaigrali italijansko himno, saj so italijanski tekmovalci odnesli kar štiri prva mesta. Sledili so jim Nemci in Francozi s po dve-

ma zmagama, po eno zmago pa so si prislužili Čehi in Švicarji. Izpostaviti gre dober uspeh Anje Kancler iz Solkana, ki je s kanujem Sloveniji priveslala srebrno kolajno. Woods se je zahvalil vsem, ki so pripravili prvenstvo, posebej še prostovoljcem z obeh strani državne meje zaradi doprinosa k uspešnemu poteku prvenstva. (vip, ur)

GORICA - »6 za eno ... razstavo«

Fotografi se srečujejo in skupaj razstavljajo

Občina ponuja šestim klubom »izložbo« na odmevnih pobudah v mestu

S sobotnega odprtja v centru Lojze Bratuž

BUMBACA

Leto je naokrog in fotoklubi iz goriške pokrajine spet skupinsko razstavljajo v galeriji Kulturnega centra Lojze Bratuž. Šest je takšnih skupin - iz Gorice, Romansa, Građeža in Ločnika -, sedmo pa povabijo iz Nove Gorice. Tokrat razstavljajo že štirinajstič. Člani šestih krožkov se srečujejo enkrat mesečno, da usklajujejo pobude, se seznanijo z novostmi in izberejo vsebino vsakoletnega javnega nastopa z naslovom »6 za eno ... razstavo«. Organiziranost ne predvideva nekega sedeža s tajništvo, obveščajo se ustno ali preko telefona, vse stroške krijejo sami vključno s prigrizkom, na katerega so v soboto pod večer povabili več kot petdeset udeležencev odprtja razstave.

Letošnji povezovalni naslov razstavljenih fotografij je komunikacija. Brez te ključne besede bi težko povežali v enovit okvir najrazličnejše motive, ki jih lahko vidimo razobešene po stenah. S ključno besedo pa postane zanimivo, kaj vse si lahko zamišljamo in digitalno posnamemo, če imamo seveda pronicljiv pogled na drobna dogajanja okrog sebe. Na črno belih in barvnih posnetkih lahko opazimo prijazno komunikacijo med mačko in psom, (redko opazno) zadrgo na ženskih ustih, telesno govorico med osebami, kričanje v megafon, poljubljanje, težkega alkoholika, ki preživi dolge ure v stoji na glavi, kar mu preprečuje, da bi pal ...

Med odprtja katerekoli razstave sodijo tudi nagovori. V imenu centra Bratuž je pozdravila njegova predsednica Franka Žgavec in posebej navedla prisotnost občinskega in pokrajinskega odbornika za kulturo ter predsednika Zveze slovenskih kulturnih društev Igorja Tuto. Nato sta predstavila razstavo Giovanni Viola v imenu umetnikov in fotografskih krožkov iz goriške pokrajine ter Adriano Locci, ki predseduje umetniški fotografski dejavnosti na deželni ravni. Odbornik Federico Portelli je podčrtal pomen usklajevanja dejavnosti posameznih umetniških smeri, kar fotografskim krožkom na Goriškem dobro uspeva. Ta razstava ima tudi pedagoško plat, saj nas spodbuja, da se zaustavimo in podrobneje pogledamo, kaj vse zanimivega se dogaja na dosegu našega pogleda. Občinski odbornik Rodolfo Ziberna pa je razstavljavcem čestital za sposobnost opazovanja detajlov in uspešno osredotočenje na navadno neopazljive trenutke. Dodal je predlog, naj bi v prihodnje fotografski krožki nastopali z logistično pomočjo občinske uprave tudi na odmevnejših in množičnih prireditvah, ki potekajo v mestu - Okusi ob meji, èStoria, Festival folkore ... Prireditev sta uvedla in zaključila s prepričljivim izvajanjem Brevalove Sonate v dveh delih Jurij Lavrenčič na violončelu in Hilarij Lavrenčič na klavirju. (ar)

GORICA - Obračun Festivala vegetarijancev

Privabili 20 tisoč ljudi

Odlični obiski na kulturnih srečanjih, zadovoljni tudi goriški gostinci - Polemike zaradi ločevanja odpadkov

Organizatorji so zadovoljni. Festival vegetarijancev, ki je minuli konec tedna potekal v Gorici, je v mestno središče po njihovih ocenah privabil kakih 20.000 ljudi, kar je bil tudi cilj, ki so si ga zastavili. Kljub muhastemu vremenu je v petek in v soboto goriške ulice zasedla množica, pravi naval pa so zabeležili v nedeljo, ko se je festivalu nasmehnilo sonce. Ob organizatorjih so z obiskom zadovoljni gostinci, saj so v nedeljo imeli polne roke dela. »Z rastjo festivala smo zelo zadovoljni. Letošnji program je bil še posebno kakovosten s kulturnega vidika,« je povedal Massimo Santinelli, predsednik podjetja Biolab, ki pobudo prireja. Festival je letos prvič potekal v mest-

nem središču, kar je bilo nedvomno dobra poteza. Ob 78 stojnicah iz Italije in Slovenije je na polno paro delovala restavracija na Travniku, veliko zanimanje pa so vzbudila tudi srečanja pod šotorom: največ poslušalcev je sledilo predavanju Margherite Hack, spektaklu Massima Cirrija in Andree Segreja ter srečanjem z nedeljskimi gosti, med katerimi je bil Peter Hammarstedt, predstavnik organizacije Sea Shepherd. Uspešni so bili tudi laboratoriji in filmski niz, ki so jih priredili v okviru festivala. Organizatorji so bili v nedeljo zelo kritični do podjetja Ambiente Newco: le-to je odpadke, ki so jih prostovoljci ločeno zbirali, vrglo na isti tovornjak. (Ale)

Stojnic je bilo 78

BUMBACA

MAORI VS. PAKEHA

Bruno Križman

2.

O državnem muzeju v Aucklandu, o najdbah v zvezi s koncem druge svetovne vojne in sploh o velikih časteh, ki jo javnost izkazuje vojnim veteranom, sem že nekaj napisal. Našel sem točno kroniko prihoda Novozelancev v Trst, priznanje, da so mesto osvobodili partizani. Razkril sem še ljubezensko zgodbo Kraševke z novozelandskim vojnikom. Nova Zelandija še nikoli ni bila neposredno v vojni, njeni oddelki pa so pod poveljstvom britanskih monarhov sodelovali, kjerkoli je pokalo. »Wherever was a war, there were New Zealanders« (kjerkoli je bila vojna, tam so bili Novozelanci) je povedal veteran iz Vietnami, prostovoljec v muzeju. Čut osamljenosti je med belci v Novi Zelandiji močno prisoten. Z razliko od Avstralije, kjer bi morebitni referendum o formalni pripadnosti britanski kroni danes skoraj gotovo beležil republikansko ureditev, so ljudje na Novi Zelandiji v veliki večini monarhisti. Kraljica Elizabeta II. je mati in če jih nekam pokliče, se takoj odzovejo in svet opomni, da tudi oni obstajajo, kljub globoki legi na zemeljski obli. Marsikje stojijo spomeniki s kipom vojaka z obveznim širokokrajnim novozelandskim klobukom. Na podstavku so vpisana imena padlih. Začenja se kar z burškima vojnama pred sto in več leti v Južni Afriki. V tisti dobi so bila že možna dokaj hitra potovanja. Nadaljuje se s prvo in drugo svetovno vojno z dodatki iz Burme, Filipinov, Malaje in Koreje. V vojnah, kjer je bolj malo poveljevala kraljica Elizabeta II. več pa kavboji, so Novozelanci pretakali svojo kri še v Iraku. Nekdo je končal v Afganistanu. Ploščo zanj so pritrdili dan ali dva

ment v proračunu poti. Razdalje niso pretirano velike, kakovost cest pa odlična. Kar govori v škodo samostojnemu prevozu, so zelo ovinkaste trase in vožnja po levi strani. Ob izvozu iz ovinka evropskega voznika lahko zanese na napačno stran. So pa domačini zelo disciplinirani.

Za vožnjo z avtobusi, ki vzdržujejo pogoste zveze z vsemi zanimivimi kraji in opravljajo posebne izletniške prevoze do točno določenih in odročnih ciljev, je najbolj primeren nakup časovne vozovnice. Toliko ur za toliko denarja. Vsaka proga ima predviden čas trajanja. Obvezna je rezervacija za odvzem predvidenega časa.

bi utegnili pomeniti enodnevno obtičanje na severu ali jugu z možnostjo kasnejše časovne škode pri razvoju potovanja. Časovne avtobusne vozovnice vključujejo tudi plovbo s trajekti in rezervacija pomeni zanesljivo mesto na ladjah.

Dnevni cilj in nekajdnevni postanek je bil izrazito počitniški kraj Paihia, ki predstavlja izhodišče za plovbo po zalivu ali pa za vožnjo do skrajnega severa, kjer severno od rta Reinga oko zaobjame veličino Tihega oceana. Predvsem pa leži le dva kilometra stran znameniti Waitangi (izg. Uajtanji), kjer se je na papirju formalno udeležil rop maorske zemlje.

ali kroglicami iz barvitnega stekla. Drugje so domačinom dali nekaj orodja in jim dokazali, da se z železno motiko lažje obdeluje zemljo kot z leseno rogovilo. Poljedelstvo pri staroselcih ni bilo posebno čislano. Priseljenci so to takoj razumeli. Narava je bila tako radodarna, da je bilo dovolj pobirati sadove. Maori pa so bili spretni pomorščaki. Njihove čolni so dosegali 30 in več metrov dolžine. Pri polni zasedbi veslačev je tako plovilo rezalo valove kot enojec Iztoka Čopa. Čim se je večalo število priseljencev, so naraščale sporne situacije. Ob ugotovitvi, da je bilo zemlje za vse več kot dovolj - dejstvo, ki velja še danes - je domačine motila

gledal več kot primeren za naseljevanje in torej tudi za blažitev morebitnih družbenih težav na evropskih tleh. V Avstralijo in od tam na Novo Zelandijo je pripotovalo več visokih birokratov z nalogo, da prepričajo domačine v koristnost neke pogodbe. Z njo bi Velika Britanija prevzela pokroviteljstvo nad ozemljem, zasebna lastnina domačinov bi ostala nedotaknjena in odstopili bi jo lahko samo prostovoljno in z rednimi pogodbami. Domače duše je primerno obdeloval misijonar Henry Williams, proti Angležem jih ščuval Francoz Jean Baptiste Francois Pompallier. Domačini bi se s priznanjem angleške oblasti znašli pod varnim britanskim krilom. William Hobson je sestavil besedilo, misijonar Williams jo je prevedel v maorski jezik.

Kako iz zgodovinskega in pravnega vidika verjeti v poštenost pogodb, ki so najprej napisane v tujem jeziku, prevedene v domačo govorico od tujca in še ob prisotnosti popolne nepismenosti in odsotnosti pravne izobrazbe med domačini?

Sloviti Treaty of Waitangi ima samo tri člene. Že na prvi pogled je angleško besedilo občutno daljše od maorskega. Prvi člen ima v moderni angleški tiskani obliki sedem vrstic, v maorskem jeziku pa samo tri. Razmerje pri drugem členu je 10:6 v korist angleščine, pri tretjem, kjer britanski dvor velikodušno razširja svoj protektorat, pa je stanje izenačeno pri 3:3.

Največji napor je obstajal pri pričevanju domačih vaških poglavarjev, naj podpišejo sporazum. Točnejše analize dokazujejo, da ljudje, ki so dokument podpisali (seveda s križcem ali kakim pečatom), niso imeli enakovrednega statusa v domačih skupnostih. Bili so poglavarji velikih vasi, iz sličnih drugih so našli kakega kolaboranta, so pa bili tudi taki, ki so se za poglavarje samo oklicali. Angleži so za dan podpisa povabili v Waitangi vse kar je ležlo in šlo. Hrana je bila obilna, delili so tobak in zelo čislane odeje.

»Waitangi grounds«
Tu so Maori izgubili svojo zemljo

Maori so sprejeli Angleže miroljubno, čeprav z navidezno sovražnimi plesi

Eden številnih spomenikov padlih v vojnah po celem svetu

Knjiga je vsebovala točno kroniko sprehoda od Cassina do Trsta

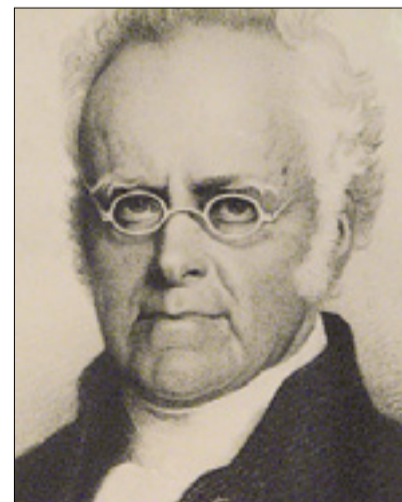

Misijonar Henry Williams je s površnim prevodom zakuhal trajne težave

Čolni Maorov so bili izdelani z veliko večičino

Maorski poglavar Te Ruki Kawiti je sporazum podpisal, vendar se kmalu kesal

prej. Vijaki so imeli še sveže sledove zavijača.

In tako sem šibal proti severu, proti najbolj »polinezijski« pokrajini. Ob cesti gozdovi zimzelenih rastlin. Neprodirna gošča z ovijalkami, reke, mlake, jezera, zalivi, otočki. Pokrajina Bay of Islands je prelepa. Za popoln užitek, pa se je treba povzpeti na vrh vzpetine katerega od otokov in na obzorju vidi množico razkropljenih otokov in čeri, ki jih niti raziskovalec James Cook iz svoje ladje konec 18. stoletja ni mogel videti. Skoraj nikjer ni opaziti obdelanih površin. Morda tu pa tam nekaj koruze, največ njiva za družinske potrebe. Žične pregrade so pričale, da je vsa zemlja zasebna last. In ovce? Ba je jih premorejo 40 milijonov. Deset in več na vsakega prebivalca. Vsili pa se prepričanje o veliko manjšem številu. Tu pa tam par živali, bolj za fotografije kot za neko trgovsko dejavnost.

Nova Zelandija je lahko zanimiva za vožnjo s samostojnim avtom. Za majhen denar je možno kupiti rabljeno vozila in jih na koncu potovanja znova prodati. S tremi potniki bi to bilo ugodno, ker so javni prevozi dražji ele-

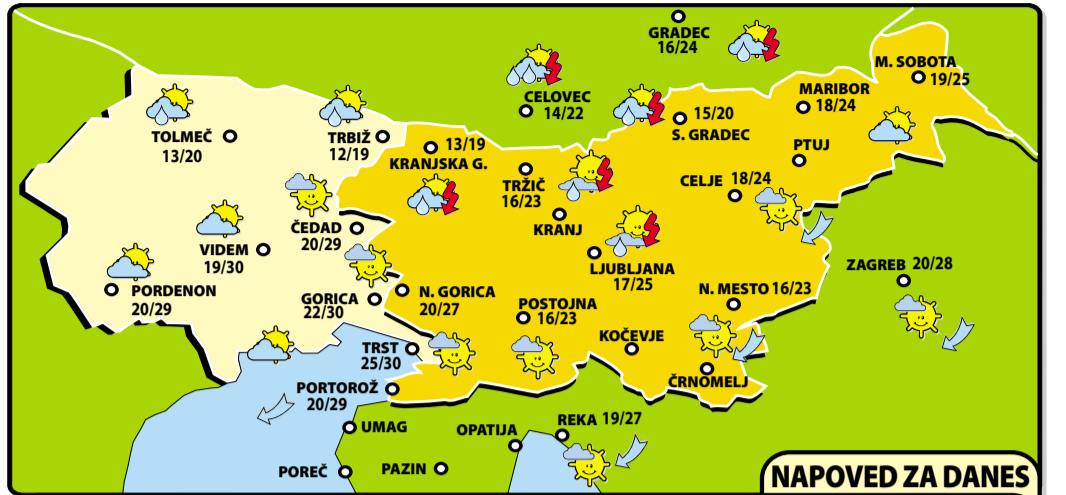

Sistem so zastavili na podlagi poštenosti. Na koncu se navadno ugotovi, da je bil čas vožnje celo nekoliko daljši od predvidenega in se četrta ure prihrani. Nekaj previdnosti je potrebne pri prehodu iz enega otoka na drugi. Zgodi se lahko, da sta obe ladji polni pri obeh dnevnih odhodih. Sprejmejo le toliko potnikov, kot jih certifikat dopušča. Neupoštevanje te možnosti

Teklo je leto 1840. Angleži, Škoti, Valižani, pa tudi nekaj Francozov in pripadniki drugih narodnosti so prihajali na otok, kjer naj bi bili idealni pogoji za življenje. Neke evropske politične prisotnosti še ni bilo, čeprav so imeli Britanci daleč največji vpliv. Priseljevanje je bilo divje. Ladja je nekje pristala, ljudje so se izkrcali in se utrdili. Morali so obdržati dobre odnose z domačini, ki so bili v veliki večini, niso pa imeli nevarnega orožja in bili so brez neke osrednje oblasti, ki bi priseljevanje obravnavala kot narodni problem. Tu so si prišliki obstanek zagotovili z majhnimi darili, s klasičnimi ogledalci

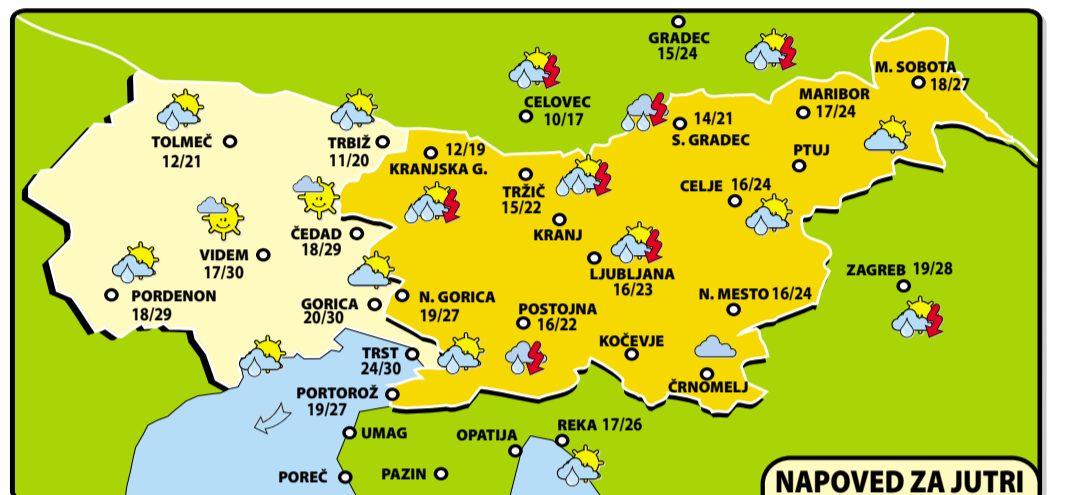
požrešnost tujcev, ki si niso mogli postaviti meja. In še njihovi maliki so bili tujcem na poti. Misijonarji so uvajali nove bogove, nove oltarje in nove obrede. Med seboj so kar tekmovali. Redki (francoski) katoličani so črnili angleške protestante in začeli ustvarjati kar dva ideološka tabora.

Iz ravni visoke (londonske) politike, se je Angležem mudilo, da bi za deveto zakoličili in si oba otoka zagotovili zase. Možnost konkurence je prihajala tako iz Francije kot iz ZDA, pri svojih prvih imperialističnih korakih. Novo ozemlje ni obetalo hitrih obogatitev z rudniki zlata, pač pa je kraj iz-

Po vsej deželi bo povečini spremenljivo vreme; v nižini in ob morju bo pihala zmerna burja, ki se bo dalj časa obdržala ob morju, še vedno bo precej vroče.

Zmerno, občasno tudi pretežno oblačno bo. Tu in tam lahko nastane kakšna kratkotrajna ploha. Na Primorskem bo pihala šibka do zmerna burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 13 do 18, na Primorskem okoli 20, najvišje dnevne od 23 do 28, na Primorskem do 30 stopinj C.

Jutri bo spremenljivo vreme, čez dan bo ob morju in v nižini še naprej vroče.

Jutri in četrtek bo delno jasno s spremenljivo oblačnostjo. Pojavljale se bodo krajevne plohe in posamezne nevihte.

Ciklonsko območje nad Sardinijo povzroča nestanovitnost vremena nad večjim delom Italije; Ker se naša dežela nahaja na njegovem robu v višinah doteka hladen in občasno vlažen zrak z jugovzhoda, v nižjih slojih pa prevladujejo bolj suhi tokovi kot posledica burje.

Nad Sredozemljem se zadržuje ciklonsko območje. Od jugovzhoda doteka k nam v višinah razmeroma tople in vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 6.30 in zatone ob 19.37
Dolžina dneva 13.07

BIOPROGNOZA
Vremensko občutljivi ljudje bodo imeli značilne vremenske pogojene težave, tudi nekateri bolezenski znaki bodo okrepljeni. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
Morje je razgibano, temperatura morja 25 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	19	2000 m	10
1000 m	17	2500 m	7
1500 m	12	2864 m	5

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 7, v visokogorju 7,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

ZDA - Potem je igralec v Tampi predsednika primerjal praznemu stolu Obama kljub vsemu še naprej občuduje Clinta Eastwoda

NEW YORK - Ameriški predsednik Barack Obama je v nedeljo za časopis USA Today zatrdil, da Clint Eastwoda še vedno občuduje kot igralca in režiserja, in sicer kljub ostrim kritikam na njegov račun, ki jih je ta v četrtek izrekel na republikanski nacionalni konvenciji v Tampi. Kot je dodal, podobnega dogodka na demokratični konvenciji ni pričakovati.

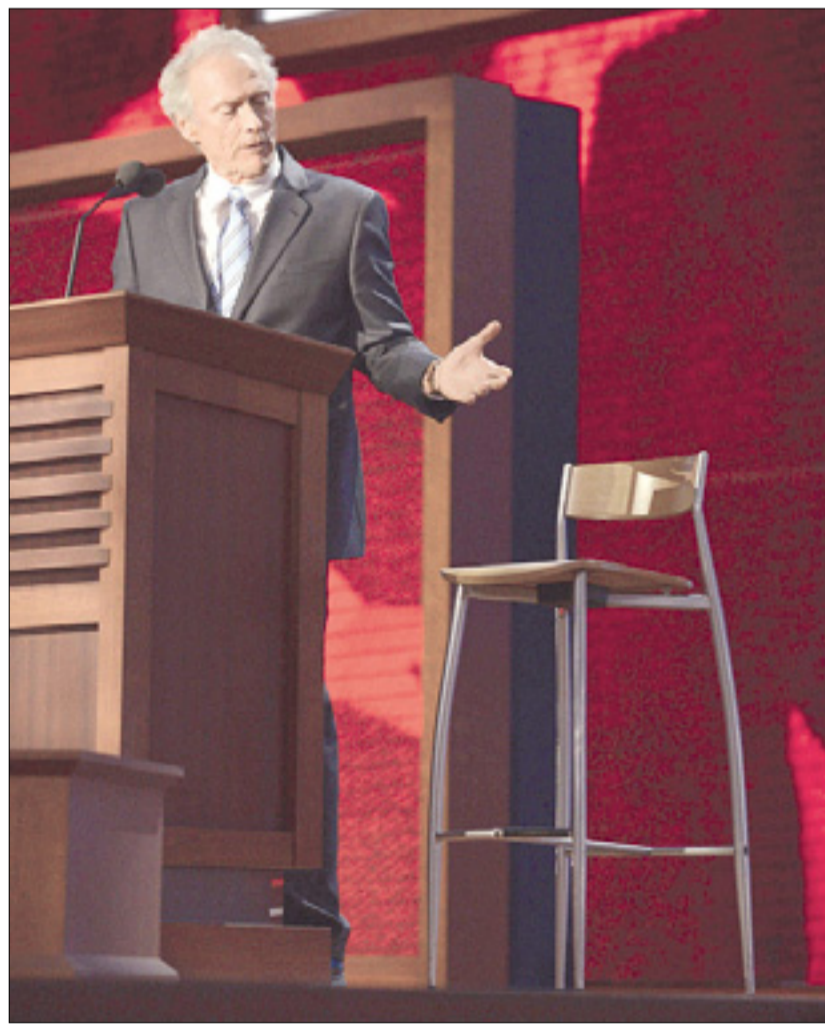
Eastwood se je v četrtek v Tampi ostro in na trenutke vulgarno prepiral s praznim stolom, ki je simboliziral Obamo. Ta je nato v odzivu na družbenem omrežju Twitter nemudoma objavil fotografijo seje kabineta v Beli hiši in se pošalil, da je njegov stol že zaseden. Za USA Today pa je dodal, da bi si bilo treba izbrati drug poklic, kot je predsednik ZDA, če se nekdo hitro užali.

Obama je zagotovil, da demokrati na svoji konvenciji ne pripravljajo kaj podobnega, kot je bil Eastwoodov monolog, ki je celo nekoliko zasenčil kasnejši govor republikanskega predsedniškega kandidata Mitta Romneyja. Demokratična konvencija se sicer začne danes v mestu Charlotte v Severni Karolini, Obama pa bo delegate nagovoril na koncu v četrtek, za podpredsedniški kandidat Josephom Bidenom.

Sicer bosta po zadnjih podatkih nominacijo 6000 strankarskih delegatov oba prejela v sredo, ko bo stopil na govorniški oder tudi nekdanji ameriški predsednik Bill Clinton. Prva dama Michelle Obama bo nastopila v torek, ko bo imel nagovor tudi glavni govornik konvencije, župan teksaškega San Antonia Julian Castro.

V mestu Charlotte se je v nedeljo že zbralo nekaj protestnikov. Okoli 800 ljudi je izražalo nasprotovanje korporacijskemu pohlepu ter napadom z brezpilotnimi letali, ki v Afganistanu in Pakistanu poleg osumljenih teroristov pobijajo tudi nedolžne civiliste.

Romney je medtem v nedeljo počival v državi New Hampshire, njegov podpredsedniški kandidat Paul Ryan pa prihaja v Charlotte "nagajat" demokra-

Eastwood se prepira s praznim stolom, ki naj bi simboliziral Obamo

ANSA

tom. To je nameraval v Tampi storiti tudi Biden, vendar je odpovedal pot zaradi orkana Isaac. Biden je v nedeljo v Wisconsinu in Pensilvaniji sicer obžalil republikance, da želijo upokojencem odvzeti zdravstveno zavarovanje, medtem ko je Obama v Koloradu in dan prej še v Iowi napovedal, da bo na konvenciji volivcem ponudil boljše pot naprej od republikancev.

Obama se sicer sooča z nizko javno podporo zaradi počasnega gospodarskega okrevanja in visoke stopnje brezposelnosti. V svojem govoru bo ta-

ko po pričakovanjih izpostavil dosežke zadnjih štirih let, po besedah njegovega političnega stratega Davida Axelroda pa bo konkretniji pri predlogih za pot naprej od republikancev v Tampi. Med drugim bo zagovarjal zdravstveno reformo.

Republikanci ji žaljivo pravijo "Obamacare", predsednik pa je v Iowi dejal, da naziv sprejema z veseljem. "To pomeni, da pravijo, da Obamo skrbi usoda bolnih. Menda želijo s tem povedati, da Romneyju potem ni mar za bolnike," je dodal Obama. (STA)

EGIPT - Na televiziji prvič po revoluciji Napovedovalka z naglavno ruto

KAIRO - Poročila na egiptovski državni televiziji je v nedeljo prvič vodila voditeljica, ki je nosila naglavno ruto. Egiptovska televizija je tako odpravila 52 let staro prepoved nošenja naglavnih rut za svoje voditeljice, kar nakazuje spremembe v državnih medijih po padcu nekdanjega predsednika Hosnija Mubaraka in prevzemu oblasti s strani islamistov.

Voditeljica Fatma Nabil je svoj prvi nastop v nedeljskih televizijskih novicah opravila v črni obleki in z naglavno ruto kremne barve, ki ji je zakrivala lase in vrat. Vse do revolucije, ki je lani strmoglavila Mubaraka in na oblast pripeljala Muslimansko bratovščino, se ženske z muslimanskimi naglavnimi rutami niso pojavljale v medijih. Ženske, ki so nosile hidžab, so sicer lahko delale pri egiptovski televiziji, vendar le za kamero. Novi islamistični minister za informiranje Salah Abdel Maksud pa je v soboto dejal, da ne vidi razloga, zakaj ženske s hidžabom ne bi smele voditi novic. Od ustanovitve egiptovske televizije leta 1960 do nedelje voditeljice niso nosile naglavnih rut. Edina izjema je bila Kariman Hmaza, ki je vodila verske oddaje v 90. letih minulega stoletja. Mubarak je zakritim ženskam prepovedal nastop na televiziji. Verski konservativci so ga zaradi tega napadali in prepoved označili za dokaz diktatorske narave Mubarakove vladavine. (STA)

V Srbiji več okuženih z virusom Zahodnega Nila

BEOGRAD - Zaradi okužbe s smrtonosnim virusom Zahodnega Nila, ki ga prenašajo azijski tigristi komarji, se v Beogradu v kliniki za nalezljive in tropske bolezni zdravi več ljudi, je sporočila namestnica direktorja te beograjske zdravstvene ustanove Olga Dulović. "Na kliniki smo potrdili več primerov obolenja, ki ga povzroča virus Zahodnega Nila, nekaj oseb pa še preiskujemo za znaki bolezni," je za beograjsko tiskovno agencijo Beta dejala Dulovićeva, ki ni želela razkriti podrobnosti. Po poročanju srbskih medijev je v bolnišnicah v Beogradu, Pančevu in nekaterih drugih mestih v karanteni 17 oseb, od tega jih je pet okuženih z virusom, 12 pa jih je na opazovanju. Vsi naj bi bili pred tem na počitnicah v Grčiji.

Ime virusa izvira iz ugandske pokrajine Zahodni Nil, kjer so virus prvič odkrili leta 1937. Med blažjimi simptomi okužbe so glavobol in kožni izpuščaji, v hujših primerih pa lahko pride tudi do visoke temperature, izgube vida ali ohromljenosti. Pri vsakem petem okuženem se razvije obolenje, podobno gripi. Proti virusu Zahodnega Nila ni cepiva, prav tako ni zdravila. Vsak 150. okuženi človek lahko zaradi virusa dobi meningitis ali encefalitis oziroma druge bolezni. (STA)

Rusija bo cigarete opremila z grozljivimi slikami

MOSKVA - V Rusiji so včeraj razkrili vrsto grafičnih podob, med drugim slike gangrenoznih podplavov in mrtvo rojenih otrok, ki bodo v prihodnje "krasile" zavojčke cigaret. Gre za enega v vrsti ukrepov, s katerim skušajo ruske oblasti znižati visok delež kadičev v Rusiji. Rusko ministrstvo za zdravje je na svoji spletni strani objavilo fotografije, ki jih bodo tobačna podjetja od maja prihodnje leto obvezno natisnili na zavojčkih cigaret. Med njimi sta grozljivi podobi modrikastega mrtvega dojenčka in potemnelega gangrenoznega podplata, medtem ko so nekatere druge bolj figurativne, kot je npr. slika ženske roke s palcem navzdol, ki naj bi ponazarjala impotentnost. Kot so pojasnili na ministrstvu, "izkušnje po svetu kažejo, da šokantne slike na zavojčkih cigaret pomembno vplivajo na spremembe v dojemaju kajenja s strani samih kadičev".

Povprečen kadičev v Rusiji pokadi 17 cigaret dnevno, moški 18 in ženske 13. Kadi dobrih 39 odstotkov Rusov, kar je eden najvišjih deležev na svetu, kažejo podatki Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 2009. (STA)